

FFblaðið

BLAÐ VERKA- OG VEIÐIMANNA

Nr. 325

Hósdagur 2. september 2004

12,-

Svenskari vitjað
í Føroyum
í 56 ár

KÄRCHER

Vit eru einaumboð
fyri KÄRCHER
trýstapularum til
idnað.

Vit umvæla eisini

TÓRSHAVNAR MASKINHANDIL
v/Tummas Andreasen · Varðagøta 29-30
FO-100 Tórshavn · Tlf. 31 34 42

100% tryggjeika?

Tí velja
fleiri og fleiri
maskinmeistarar
Mobil smyrjoliu!

Mobil Oil Føroyar

Mobil Oil Føroyar
Mykinesgøta 8, Boks 18
FO-110 Tórshavn
Tel 319354 – fax 311509
E-mail: sveising@post.olivant.fo

petur & petur · 320870

Tann sum ikki hevur verið
í Fugloy hevur ikki verið í
Føroyum!

Á ferð í Fugloy

Síða 11

Síða 13

TV2 kært fyri Pressenævnet

70 ár síðan “Nólsoy” gekk burtur

Søgan um ringin sum kom aftur.

Síða 18

Vit selja
DAEWOO
bátamotorar
frá 70 hk til 1.000 hk

DAEWOO

Umboð: Thorleif Samuelsen
Undir Gráasteini 68 · Tórshavn
Tlf: 31 77 13 · Fartlf: 28 31 38
E-mail: thorsam@post.olivant.fo

Nýggj skip

Tvey skip í
eini viku.

Síða 2 & baksíðan

KAMPAGNE? NEJ TAK!

Til gengæld har vi altid faste lave priser!

MITSUBISHI				
M2.C5	8.2/11	3000	ZF10M-2,05/2,72:1	33.677,-
M2.D6	11,8/16	3600	ZF10M-20,5/2,72:1	40.567,-
M3.09	18,4/25	3600	ZF10M-20,5/2,72:1	46.072,-
M4.15	24,3/33	3000	ZF10M-2,05:1	52.529,-
M4.17	30,9/42	3000	ZF10M-2,05:1	57.157,-
HYUNDAI				
VH4-65	48/65,3	3000	ZF25A/2,29/2,71:1	71.763,-
VH4-80	59/80,3	4000	ZF25A/2,29/2,71:1	80.199,-

Standard tilbehør i henhold til specifikation. (Rekv. pr. telefon)
Har du båden - har vi motoren!

1 stk. marinemotor
VETUS HYUNDAI VH4-65
65 HK/48 kW, maks. 3.000 o./min.
ZF-gear 25A, 2,71:1 (hydraulisk).
Pris afhentet 64.586,- inkl. moms
inkl. 12V panel, svingningsdæmpere, startbatteri.

Vit umboða Harm-Danmark
J M Motor & eykalutir sp/l
Box 31 · FO-370 Miðvágur
Tel 33 26 92 · 21 26 92 · Fax 33 36 92
E-mail: jmotor@post.olivant.fo

Hósdagin 12. august kom "Eystnes" á Runavík. Tað er p/f Line Fish, sum eigur línuskipið "Thomas Nygaard", ið hevur keypt skipið úr Noregi. Tað kemur í flotan fyri "Thomas Nygaard" og fær eisini fiskiloyvið hjá "Morning Star", sum eigararnir hava keypt.

WWW.SMYRIL-LINE.COM

Á túrunum spæla m.a.
»Spáðar 5«, »Tey av Kamarinum«,
»Showmenn« og »Havkallar«

DANMARK

1 VÍKA Í DANLAND-ÍBÚÐ

FYRI 2 VAKSIN & 2 BØRN + BIL

DANLAND Í BLOKHUS & HIRTSHALS

13/8, 20/8, 27/8 & 3/9 **úr 7.950,-**

Íroknað er: Ferðin fram og aftur í 4-koyggjukamari, innan, við wc/bað. Uppihald í Danland-íbúð í 1 viku.

1 VÍKA Í SUMMARHÚSI

FYRI 2 VAKSIN & 2 BØRN + BIL

DANCENTER-SUMMARHÚS

13/8, 20/8, 27/8 & 3/9 **úr 7.780,-**

Íroknað er: Sigling Tórshavn-Hanstholm og aftur í 4-koyggjukamari, innan, við wc/bað. Uppihald í 1 viku í summerhúsi.

1 VÍKA Í SUMMARHÚSI

FYRI 2 VAKSIN & 2 BØRN + BIL

SKALLERUP KLIT FERIECENTER

13/8, 20/8, 27/8 & 3/9 **úr 9.400,-**

Íroknað er: Sigling Tórshavn-Hanstholm og aftur í 4-koyggjukamari, innan, við wc/bað. Uppihald í 1 viku á Skallerup Klit Feriecenter.

super AUGUST TILBOÐ

NOREG

1 VÍKA Á PERS HOTEL

FYRI 2 VAKSIN & 2 BØRN + BIL

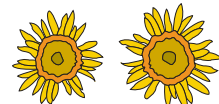
Í SMÁTTU Í GOL Í NOREGI

9/8, 16/8, 23/8 & 30/8 **úr 6.890,-**

Íroknað kostnaðin: Sigling Tórshavn-Bergen og aftur í 4-koyggjukamari, innan, við wc/bað. Hartil 7 gistingar í smáttu, utan kost.

Á FERÐUNUM fara heims-kendir pianoentertainarar, sum Stefan Ujvari (NO) og Góran Berndsson (SE) at borðreiða við fjølbroyttum tónleiki umborð.

HETLAND

1 VÍKA Í SUMMARHÚSI

FYRI 2 VAKSIN & 2 BØRN + BIL

2-RÚMS ÍBÚÐ Í EASTERHOULL CHALET

9/8, 16/8, 23/8 & 30/8 **úr 6.980,-**

Íroknað er: Ferðin fram og aftur í 4-koyggjukamari, innan, við wc/bað. Uppihald í 1 viku í summerhúsi.

Sveisi- og trygdarútgerð til skip

P/f Sveisingahandilin
Mykinesgøta 8
Boks 18
FO-110 Tórshavn
Tel 311909 – fax 311509
E-mail: sveising@post.olivant.fo

petur & petur • 320870

Leysu endarnir hjá formanninum í Búskaparráðnum: Rennur undan tí hann hevur sagt

Í Gøtu verður fortald ein søga frá einum politiskum fundi í “gomlum døgum”. Langi Petur Hans segði við Símun Paula úr Konoy, sum var kendur politikkarari og eisini formaður í FF: “Í 1900 og okkurt segði tú tað og tað”. Konoy svaraði aftur: “Tað segði eg slett ikki”. Og tá var tað, at Petur Hans segði hesi ódeyðiligu orð: “Hví segði tú tað so, tá tú ikki segði tað?”

Hendan søgan rennur einum til hugs í samband við tað, ið Hermann Oskarsson skal hava sagt ella ikki sagt í samband við ráðstevnuna á Christiansborg um blokkin.

Fyri at koma aftur til ágangin móti føroyskum fiskimonnum í Danmark, soleiðis sum hann sæst í TV2-málinum, so er eingin ivi um, at upprunin fyri hesum er Hermann Oskarsson í sínum eiginleika sum formaður í Búskaparráðnum. Spurningurin er, um hetta er gjørt við eini miðvísari ætlan, ella um talan er um óviljaðar avleiðingar av hansara úttalili til danskar fjølmiðlar. Her kann ein og hvør gera sína meting út frá tí, sum annars er farið fram í málinum.

Staðfestast kann, at í staðin fyri at hjálpa við at fáa greiði á, hvat er hvat í málinum, hevur Hermann gjørt alt fyri at grugga tað. Tað størsta fuppið mundi vera, tá hann fyri politikkararum og fjølmiðlum helt sama fyrilestur, sum hann segði seg hava hildið á Christiansborg. Aftaná kundi staðfestast av fjølmiðlunum, at her hevði hann einki sagt um blokk og fiskimannafrádrátt, ið ikki taldi dagsins ljós.

Tað, ið hann varð endurgivin í donskum fjølmiðlum fyri at hava sagt, vóru orð, sum vóru lögð honum í munnin av illa meintum journalistum, so hann var ósekur sum barnið vøgguni.

Og so var hetta málið deytt í fjølmiðlunum. Tað var ikki ein journalistur, sum fór at kanna eftir, um henda undanførsla veruliga helt, hóast her greitt vóru leysir endar.

Nú skulu vit ikki leggja okkum út í spurningin um blokkin. Men tað er áhugavert at hyggja eftir einum dømi, har Hermann sigur seg hava fingið orð lögð í munnin og so at hyggja at tí, sum kann staðfestast, at hann veruliga hevur sagt.

Í Berlingske Tidende

seinast í mai verður Hermann endurgivin í samband við blokkin. Samb. merkir blokkin, at “der er overhængende fare for overophedning og efterfølgende krise”.

Orðarætt verður hann endurgivin:

»Det er en fantastisk situation. Men gider Danmark fortsat betale til en nation, der har haft store overskud? Der er i allerhøjeste grad fare for overophedning af den færøske økonomi,« siger Hermann Oskarsson.

Til hetta sigur nýggi danski skattamálaráðharrin: **»Når rådgiverne omkring færøsk økonomi siger, at vi nærmer os en uholdbar situation, er vi tvunget til at være meget opmærksomme. Vi har intet ønske om, at danske skatteborgeres penge bruges til at skabe færøske formuer. Vi er nødt til at tage det med i forhandlinger om de fremtidige bloktilskud, vi skal have med det færøske landsstyre,« siger Kristian Jensen, Venstres finanspolitiske ordfører.**

Sjónarmiðið hjá Hermann er annars grundarlagið fyri hótanini hjá Kristian Thulesen Dahl um at skerja blokkin, sum áður er greitt frá í blaðnum.

Til hetta er at siga, at fortreytin fyri, at Berlingske hevur lagt Hermann orð í munnin er, at teir eisini hava lagt Kristian Jensen orð í munnin, og hetta er sera ósannlíkt. Okkara royndir av Berlingske Tidende er, at teir í hvussu fer endurgeva rætt.

Tað, sum Hermann sera behendinga letur vera við at greiða frá á í hesi framførsli í Tinganesi, er, at hann hevur verið í danska útvarpinum um sama evni.

Innleiðingin til hansara viðmerking er henda:

”Drop bloktilskudet til Færøerne. Det er en milliard ud af danske skatteyderes lommer og er

bare til besvær for Færøerne, som de sidste ti år har sendt pengene videre til udlandet. Sådan lyder meldingen fra formanden for Færøernes Økonomiske Råd Hermann Oskarsson.”

Síðan sigur hann sjálvur: “Fra færøsk side har det vist sig i de sidste 30 år, at vi ikke har kunnet håndtere at bruge disse penge. Enten har vi brugt for meget eller har vi brugt for lidt, og i øjeblikket bruger vi dem overhovedet ikke. Vi eksporterer dem igen og investerer dem i andre lande, så hvorfor ikke holde op med at betale de penge efter denne aftale... (um bloktilskot)”.

Seinni sama morgun hevur hann havt eitt longri innslag um sama evni.

Tað er óneyðugt at siga, at hetta eru nøkulunda somu sjónarmið, sum Hermann verður endurgivin fyri at hava sagt við Berlingske Tidende, sum tíuttan iva hevur endurgivið hann rætt.

Annars er hetta er ein sera manipulerandi útsøgn í danska útvarpinum. Ein kann bert fáa ta fatan av hesum, at yvirskotið á figgjarlógini svarar til blokkin, sum so verður settur á konto uttanlands. Tað er óneyðugt at siga, at hetta er í hvussu er ikki galdandi í ár, tá vit hóast blokkin hava hall á figgjarlógini.

Ikki grett orð um fiskimannafrádráttin? Heldur ikki hevur Hermann sambært frásøgn í Sosialinum grett orð um fiskimannafrádráttin í Danmark. Hansara einasta frá-

Færøsk konsekvens

Færøernes finansminister Bardur Nielsen er træt af at høre på Kristian Thulesen Dahl, der er folketingsmedlem for Dansk Folkeparti og formand for Folketingets finansudvalg. Kristian Thulesen Dahls brødre i forhold til færøernes finansminister består i, at han øjensynligt har vovet at blandet sig i færøsk økonomi.

Der er sikkert mange i dansk politik, der følger med Baldur Nielsen, fordi de også tit og ofte kunne ønske, at Thulesen Dahl lukkede munden mere i end op. Ikke mindst fordi de fleste på Christiansborg kender til hans skarpe tunge i debatter, som han forbereder sig grundigere end de fleste på.

I dette tilfælde har den energiske og dygtigt

populistiske Thulesen Dahl løbende stillet krav til den færøske økonomi som betingelse for fortsættelsen af det betydelige danske bloktilskud til øerne - på over 600 mio. kr. om året.

Senest har det bl.a. generet danske fiskere, at en skattelettelse til deres færøske kolleger betyder, at de tjener betydeligt flere penge, end de selv har mulighed for.

Det bør ikke kunne undre den færøske finansminister, at økonomisk overskud på Færøerne, der bruges på denne måde, vil blive brugt imod dem af de mange, der ikke mener, at pengene fortsat skal flyde fra Danmark til Færøerne.

Tað kann í hvusu er sigast, at “boðskapurin” úr Føroyum er skiltur og kann nú brúkast móti okkum!

greiðing til, at hetta er komið fram í Danmark er, at “danski blaðmaðurin á Berlingske Tidende hevur helst funnið sjónarmið okkara um sjónarmiðnafrádráttin á heimasíðuni hjá okkum.”

Hendan heimasíðan er bert á føroyskum og grundleysa undanførsli um heimasíðu ber nú ikki til at nýta fleiri ferðir. Fyrra ferðin var, tá sami blaðmaður skal hava funnið inntøkutølini fyri nótskip í 2001 á okkara heimasíðu, har tey als ikki funnust. Hetta prógvar at tað hevur verið meira samband millum hann og danska blaðmannin enn hann vil vera við.

Men í umrøddu sendingini hjá TV2 er Hermann endurgivin fyri at hava sagt: “Formanden for det økonomiske råd, Hermann Oskarsson, påpegede det urimelige i, at færøske fiskere forfordes med danske skatteyderes penge som grundlag. Det gjorde han ud fra en økonomisk vurdering.”

Og júst henda útsøgnin er grundarlagið fyri hetzini móti føroyskum fiskimonnum og fyri hótanini hjá Kristian Thulesen Dahl.

Annars má sigast, at hesin máti at taka ein einstakan post úr figgjarlógini, og seta hann einsamallan í mun danska blokkin, er ein grov snarling og villleiðing av teimum, sum ikki vita betur, soleiðis sum tað er víst á í kæruni til TV2.

Eitt er hvat ein politikkarari kann finna uppá fyri at gagna síni egnu sak. Men tann avgerandi spurningurin í hesum máli er:

Kann tað liggja innanfyri rammurnar í virkisøkinum hjá formanninum í Búskaparráðnum, ið samstundis er føroyskur embætismaður, at fóðra danskar fjølmiðlar og politikkarar við ósakligum sjónarmiðum, sum verða nýtt sum hótan móti føroysku politisku skipanini, soleiðis sum vit hava sæð í hesum máli?

At ein slík manngongd

kann vikna um okkara samráðingarstöðu mótegis dønnum sæst í teirri oddagrein, sum vit í seinasta blað endurgóvu úr Holbæk Amts Venstreblad, og sum vit endurgeva aftur í dag.

Aftur til Langa Petur Hans

Fyri at koma aftur til søguna um Langa Petur Hans, so síggja vit her formannin fyri Búskaparráðnum, gera øll møgulig krumspring fyri at renna undan tí boðskapi, sum hann hevur ført fram í Danmark. Hetta er ikki serliga mansligt. Vanliga plaga menn at standa við tað teir hava sagt. Kunnu teir ikki tað, so eru teir eisini menn fyri at viðganga tað og taka orðini aftur fyri at bota um skaðan.

Mannagongdin hjá Hermann gevur í hvussu er hvørki virðing ella trúvirði.

Í minsta lagi kann sigast um framløguna í Tinganesi, at hon sigur ikki allan leiklutin um leiklutin hjá Hermann Oskarsson í Danmark. Hann sigur nevniliga einki um samrøðuna við danska útvarpið!

– Mín fyrilestur sigur ikki eitt orð um skattalettan hjá fiskimonnum ella nakran skaðiligan blokk, og eg havi onga samrøðu havt við Berlingske Tidende, sum hevur lagt mær orð í munnin, sigur formaðurin í Búskaparráðnum, Hermann Oskarsson. Mikumorgunin helt hann umstríðda fyrilesturin í Tinganesi, sum ikki varð so kontroversiellur kortini

Mýnd: Jens Kristian Vang

Bjargingarútgerð á sjógvi og landi

Vit bjóða tað besta innan bjargingarbátar,
bjargingarvestar, eldslökkkiútgerð, bjargingar
trygdarútgerð.

Umboð fyrri kenda
danska merkið
"Viking".

- Bjargingarbátar
- Bjargingarnet
- Yvirlivsisdraktir
- Flótidraktir
- Bjargingarvestar
- Bjargingarkransar
- Epirbar/neyðsendarar
- Radartranspondarar
- Eldslökkjarar
- Eldðvaringar
- Branddraktir
- Umvælingar
- Eftirlit

P/F Gummibátatænastan

Mannaskarð 4, Postboks 3223, 110 Tórshavn
Tel. 31 49 13, Fax 31 06 56, E-mail: gummibad@post.olivant.fo

Skal skipið vaskast?

Tosið fyrst við EYSTUROYAR REINGERÐ

- Serkunnleiki innan vasking av aptering
- Vasking av maskinrúmi
- Reinsa teppi
- Bona gólv
- Reinsa koyggju og forheng
- Reinsa gamalt bonivoks
- Seyma nýggj forheng
- Útvega máttur, brúsuforheng, voksdúkar v.m.
- Brúsubakkar "Homequeen vinyl"
- Eisini leggja vit nýtt linoleum ella teppi á dúrkið

.....

Eysturoyar Reingerð

Postboks 41 · FO-650 Toftir · tlf./fax: 44 89 88
fartlf: 22 53 50 · teldupostur: nch@post.olivant.fo

MAN B&W Diesel A/S

Umboðið · Ernst Reinert

Alpaha Diesel motorar og eykalutir

Undir Glaðsheyggi 10
FO-100 Tórshavn - Færø Islands
Tlf: +298 31 33 84 · Fax: +298 31 30 64

Blákrossheimið

Blákrossheimið er ein viðgerðarstovnur fyri rúsdrekka- og rúsevnmisnýttarar og avvarandi teirra.

Hevur tú ella onkur tú kennir trupulleikar við rúsdrekka ella rúsevnum, ert tú vælkominn at seta teg í samband við Blákrossheimið á tlf. 315575, sum svarar alt samdøgrið.

Vit kunnu m.a. bjóða...

- avrúsan og viðgerð
- einstaklinga samrøður (ambulant viðgerð)
- samrøður saman við familjuni (familjuviðgerð)
- eftirviðgerð - búpláss í búfelagsskapi

Øll starvsfólkini á Blákrossheiminum eru yrkisfólk og alt fer sjálvandi fram í trúnaði.

Vit vilja fegin hjálpa tær

Blákrossheimið
Lynggøta 12

FO-100 Tórshavn
Tlf. 31 55 75

**Vit hava
stórt úrval
av reiðskapi
til línuveiðu**

Vit framleiða:

Flótilínu ♦ Spunpolyesterlínu ♦ Reyða línu
Terylene/Danlinelínu ♦ Reina Terylenelínu
Hvítar, reyðar, bláar og svartar teymar nr. 4-20

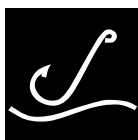
Línurnar fáast úr 3,5 til 9 mm. Longd millum svøvlarnar eftir ynski.

Teymarnir fáast órippaðir ella rippaðir við húkum
í ymiskum støddum.

Vit hava eisini klæðir til fiski- og arbeiðsfólk frá innast til uttast.

♦♦♦**vælkomin inn á gólvið**

SNØRISVIRKIÐ
í Klaksvík
Tel. 455254 - Fax 457254
www.snorisvirkid.fo

TEYMAVIRKIÐ
í Runavík
Tel. 473000 - Fax 473001
www.teymavirkid.fo

Tær bestu og bíligastu loysnirnar uppá

GDMSS-Radioútgerð	Furuno/Silor/JRC/I-Com
Radar við ARPA og Plottara	Furuno/Simrad/JRC
Ekkolodd-útgerð	Furuno/Simrad/JRC
Sonara-útgerð	Furuno/Simrad/kaio-
Navigatións-útgerð	Furuno/Simrad/JRC
Navigatións Plottara	Furuno/MaxSea/Simrad, Sodena
Autopilot - stór og lítil skip	Furuno/Robertson/Sperry
Autopilot - til bátar	Timco
Satellite Kumpass - 3xGPS	Furuno
Satellite - Navigation	Furuno/Simrad/JRC
Satellite - Kommunikations	Furuno/T&T/Sailor
Satellite - Sjónvarp	Applied/Sea Tel
Trol-sensorar og kabinet	Scanmar/Simrad
Gyrokumpass	Sperry/C-Plath/Anschutz

Sp/f Contrive Jsp Ltd.

FO-700 Klaksvík, Tlf.: 455244 - 214244, Fax: 456945

Søla og service:
Sjálvandi hava vit
útgerð til GMDSS
SÝN og Service,
sum vit eisini gera

Danskir fiskimenn hava yvirhøvur betri sømdir enn føroyskir starvsfelagar

Tann 9. august sendi FF eitt nýtt bræv til TV2. Hetta var lutvíst fyri at minna á, at tvær vikur vóru farnar, síðan teir finga særna hjá felagnum uttan at hava látist um vón. Men hetta var eisin fyri at undirbyggja særna við nýggjum upplýsingunum.

Sagt varð í brævinum:

“Angående klage om de færøske fiskeres skatteforhold i nyhedsudsendelse den 20.7.04.

Der henvises til den klage, som vi har sendt den 26. juni. Vi vil uddybe den nærmere. Det har nemlig vist sig, at vi har været alt for beskedne i sammenligningen af de færøske og de danske fiskeres skatteordninger. Når vi taler om de “store skibe”, har de danske fiskere den ordning, at de kan trække en “rejsegodtgørelse” fra i den skattepligtige indtægt. Denne er kr. 400 pr. døgn på havet uden begrænsning i antal dage.

Nu kan det være vanskeligt at sammenligne et system med prosentfradrag med et system, hvor man bruger et fastsat beløb pr. dag. Men det er nemt at regne ud, at en dansk fisker skal “kun” være 188 dage på havet for at opnå et fradrag, som er det maximale for en færøsk fisker, og som de færreste menige fiskere opnår.

Et færøsk skib kan nemt være på havet i 250 dage. Dette ville udløse et fradrag på kr. 100.000 efter det danske system, hvis man vil sammenligne det maximale fradrag.

Ellers er det også sådan, at i dårlige tider er et fradrag i kroner at foretrække frem for et i procenter, og derfor vil der nemt kunne findes en masse eksempler på, at de danske fiskere har større skattefordele end de færøske, nu da indtægterne er for nedadgående.

Nu skal der et større arbejde til for at sammenligne to systemer i detaljer, og det skal ikke gøres i denne omgang. Men vi kan nemt konstatere, at der er ikke det mindste

grundlag for følgende citat fra indslaget:

Den store lønforskel skyldes, at de færøske fiskere med det danske statstilskud i ryggen har skattefordele, som de danske fiskere ikke har.

Groft sagt kan vi i hvert fald sige, at de færøske fiskere ikke har nogen fordel frem for de danske fiskere på dette område. Dermed er der absolut ikke noget grundlag for det omtalte indslag og for den udtalelse og trussel, som finansudvalgets formand Kristian Thulesen Dahl kommer med i indslaget.

Der er ellers meget, som tyder på, at TV2 har haft kendskab til de danske fiskeres skatteordning. Man har endda været i Hirtshals for at samle oplysninger. Men I har bevidst set bort fra disse forhold, da disse jo ikke passede ind i historien!

Nu er der gået mere end to uger, siden vi sendte vores klage. Og med de facts, som ligger i sagen, og som beviser, at TV2 direkte har bragt “nyheder” uden noget som helst grundlag med den hensigt at skade færøske fiskeres interesser, under det os, at vi ikke har fået svar. Vi betragter sagen med meget stor alvor, og vi mener, at TV2 har haft rigeligt af tid til at behandle denne sag.

Vi mener, at vi har slet ikke tid til at vente. Vi vil derfor gentage vores krav om, at disse forkerte oplysninger straks bliver rettet, og at denne berigtigelse får samme opsætning, som det nævnte indslag har fået.”

TV2 fekk “óbrúkligar” upplýsingar! Sum tað sæst, er danska skipanin á skattaøkinum hjá fiskimonnum ikki heilt løtt at fáa greiðu á. Men tað eru so tvær skipanir, sum fiskimenn kunnu velja ímillum. Tað var tann generella skipanin, vit vístu til í kæruni til

TV2. Men hjá skipum, sum eru úti longri túrar, kunnu fiskimenn velja ta skipanina, sum greitt er frá í brævinum til TV2, nevniliga ein frádráttur sum er kr. 400 um dagin, sum viðkomandi er heimánífrá. Hendan skipanin er ikki bert galdandi fyri fiskimenn, men fyri allar, sum hava eitt arbeiði, har teir ikki kunnu gista heima, sum t.d. handverkarar og lastbilaførarar.

Hetta merkir, at danskir myndugleikar ikki bert viðrøkna, at fiskimenn sum bólkur, eigur at fáa skattligar sersømdir. Teir viðrøkna eisini, at serligt atlit eigur at verða tikið til fólk, sum ikki kunna gista heima, meðan tey eru til arbeiðis, og hetta er so eisini galdandi fyri fiskimenn.

Tískil hava danskir politikkarar ella fjølmiðlar ikki ta minstu grund fyri at argast yvir ta skipan, sum føroyskir fiskimenn hava.

Men tað, sum lýsir stóðin á TV2, er, at teir hava verið vitandi um hetta. Stóðin sendi fólk við útgerð til Hirtshals at “kanna” málið. Her finga teir eisini kunning um júst hesa skipan við “rejsegodtgørelse”, ið er galdandi fyri “store både” i Danmark. Men hesir upplýsingar komu als ikki við í viðgerðini, tí teir vildu oyðilagt søguna! Eina meira fullfíggið søgufalsan skal ein leita leingi eftir.

Tað er óneyðugt at siga, at hetta fer FF ikki at finna seg í. Og felagið fer heldur ikki at lata hetta mál verða tagt í hel, sum tað kanska kundi verið áhugi fyri.

Danskir fiskimenn betri sømdir í flestu førum Verður hugt eftir dansku skipanini um “rejsegodtgørelse”, so er frádrátturin kr. 399 fyri dagin. Her hoyrir so við, at henda upphædd umfatar eisini proviant. Seta vit hann til kr. 100, so er frádrátturin runt roknað kr. 300 sammett við okkara viður-

skifti, um henda fyrirtreyt verður tikin við.

Hetta merkir, at við eini daginntøku uppá kr. 2.000 er skattafrýmunurin hjá einum danskum og einum føroyskum fiskimanni nøkulunda tann sama. Fyri inntøkur omanfyri kr. 2.000 hava føroyskir fiskimenn frýmun, men fyri allar inntøkur undir kr. 2.000 vildi tað verið ein frýmunur við dansku skipanini.

Taka vit árið 2003, so eru tað bert nótaskip, sum hava eina dekkarainntøkur omanfyri kr. 2.000. Hesir umboða umleið 7% av arbeiðsplássunum í flotanum av størri skipum. Allir hinir bólkarnir liggja undir kr. 2.000 og hava tí eina verri skipan enn danskir fiskimenn. Og tað sum er farið av hesum árinum, er munurin bert øktur í mun til 2003.

Samanumtikið hava danskir fiskimenn við skipum, sum kunnu sammetast við okkara, **betri** skattsømdir enn okkara hava.

Verður hugt eftir vanligu inntøkuskattinum, er heldur eingin munur á teimum inntøkunum, sum vit tosa um.

Sambært eini uppgerð í tíðindabrávi hjá Rasmussen og Weihe er skatturin soleiðis sum talvan niðanfyri vísir fyri ávísar inntøkur í Danmark og Føroyum

Hetta merkir, at fyri tær allarflestu dekkarainntøkur er skatturin lægri í Danmark. Í ár er enn eisini framdur ein skattalætti, sum tískil ger stóðuna hjá danskum skattborgarum betri í mun til teir føroysku.

Hetta merkir so aftur, at tað er snøgt sagt einki hald í hesi søgu hjá m.ø. TV2, ið er ætlað at gera fiskimenn til syndabukkar fyri fíggarligu viðuskiftinum millum Føroyar og Danmark.

Klaksvíkar Sjúkrahús

Sjúkrarøktarfrøðingur til deild M

Fast halvtíðarstarv sum sjúkrarøktarfrøðingur í skiftandi vaktum, er leyst at søkja á deild M til setan frá 1. september 2004, ella eftir avtalu.

Deild M er blandað medisinsk deild, við akuttari móttøku. - Deildin hevur 12 seingjarpláss. Arbeitt verður í tøttum samstarvi millum røktarstarvsfólk, fysioterapeutar, ergoterapeutar og læknar. Dentur verður lagdur á gott samstarv við avvarðandi og við primertænastuna.

Krøv til umsøkjaran:

- prógv og góðkenning sum sjúkrarøktarfrøðingur
- fakligan áhuga og royndir innan medisinska øki
- góð samstarvsevni

Vit kunnu bjóða:

- fakliga kompetantar og virknar starvsfelagar
- góða upplæring
- eitt umhvørvi, har tú kanst gera tína áskoðan galdandi og verða við til at menna sjúkrarøktina
- eitt arbeiði sum er fjølbreitt, spennandi og sjálvstøðugt

Lønar- og setunartreytir sambært sáttmála millum Fíggharmálastýrið og Felagið Føroyskir Sjúkrarøktarfrøðingar.

Nærri fæst at vita um starvið við at ringja til tlf 4555463, Synnøva Hansen deildarleiðari, lokal 403, e-post synnova@ksh.hospital.fo ella Jonu Nielsen, fyrstøðukvinnu, lokal 106, e-post jona@ksh.hospital.fo

Umsókn við avriti av prógvi, autorisatión og møgulegum viðmælum skulu sendast til Klaksvíkar Sjúkrahús, att: Umsjónarmaðurin, FO-700 Klaksvík.

Umsóknarfreist 20. august 2004.

Avtalur um prís

Illgitingarnar um at føroysku fiskavirkini avtala prísir sínámillum um upsan, hava fingið nevndina í Ráfiskakeyparafelagnum at heita á Kappingaráðið um at kanna málið sum skjótast.

Undir viðgerðini av fiskidagaskipanini í tinginum í síðstu viku, vóru illgitingar frammi um, at flakavirkini avtala prís sínámillum.

Hetta eru sera álvarsamar illgitingar, tí slíkur atburður er beinleiðis lógarbrot sambært reglunum um kapping.

“Tá slíkar gitingar verða bornar fram á tingsins røðarapalli, taka vit tær í størsta álvara”, sigur Egil Olsen formaður fyri Ráfiskakeyparafelagið. “Slíkt sár iva og misálit millum seljarar og keyparar.”

Føroya Ráfiskakeyparafelag hevur spurt seg fyri millum limirnar, og eingin kennir til slíkar prísavtalur.

Men fyri at fáa allan iva beindan av vegnum hevur nevndin í felagnum heitt á Kappingaráðið um at kanna málið sum skjótast.

Inntøka	250.000	500.000	750.000	1.000.000
Skattur				
Danmark	96.283	242.315	398.541	554.769
Føroyar	105.195	247.820	384.900	512.400

Sum talvan vísir er skatturin lægri í Danmark fyri tær allarflestu dekkarainntøkurnar.

Lorraine: Eg havi havt eitt eydnuríkt lív!

Meðan Lorraine Britten var í Føroyum, nýttu vit høvið at fáa eitt prát við hana um hennara lív sum borgari í Suðurafrika. Hendan samrøðan skuldi ikki snúgv seg um politiskan ágang, men skuldi bert geva eina saklig lýsing av lívinum hjá einum littum, sum er føddur í Suðurafrika undan seinna heimsbardaga. Henda lýsingin er ætlað at gera tað lættari at skilja tað, sum síðani er hent.

Lorraine greiðir soleiðis frá:

Góðan barndóm
Eg var fødd í Paarl á sumri 1938. Býurin liggur sunnast í Suðurafrika. Paarl er eitt og sama orð sum perla. Í býnum er ein stórir steinur - ella meira at kalla ein grótheyggur. Søgjan sigur, at tá tað hevði regnað, og sólin skein á tann váta klettin, so skygdi hann eins og ein perla, og harav kom navnið. Paarl var ein lítil bygd. Eg kann ikki siga við vissu, hvussu lítil hon var, men hon var í hvussu er sera lítil í mun tað stódd, býurin hevur í dag.

Hetta er eitt áhugvert lítið pláss. Tað liggur í

einum dali. Vit høvdu eitt fjall eystanfyri okkum, og vestanfyri er hesin Paarl kletturin. Vit búðu í brekkuni niðan móti heynum. Húsið, sum eg búði í, var staðið har systur mín og fyra av beiggjum mínum vóru fødd, og pápi okkara varð eisini føddur har. Omma og abbi mín høvdu keypt hesi húsin, og húsið hevði verið nýtt at "goyma" trælir í, áðrenn teir vórðu seldir. Abbi mín hevði bygt húsið um til eitt heim. Og tá pápi mín arvaði hetta húsið bygdi hann upp í tað. Tískil vuku vit øll seks systkini upp í hesum húsinum. Vit

máttu fara oman brekkuna fyri at koma til tann næsta grannan niðanfyri, og mátti fara niðan brekkuna fyri at koma til næsta grannan omanfyri. So eg kann siga, at vit vuku upp í sera fríum umhvørvi í fjøllunum.

Vit vóru so heppin at hava foreldur, sum vóru sera frílynt og framburðarsinnað, hóast tey ikki høvdu nógv skúlagongd. Pápi mín hevði gingið í skúla í 4-6 ár, og mamma mín eitt sindur longur. Pápi var postmaður. Tá í tíðini arbeiddu postmenn sera hart, tí tað vóru bert fáir postmenn at taka sær

av einum rættiliga stórum øki. Tey súklaðu bæði summar og vetur, so eg minnst at pápi mín arbeiddi sera hart, og mamma okkara minti okkum altíð á hetta. Mamma var seymikona, hon seymaði fyri fólk í bygdini.

Varnaðust, at vit vóru litt

Tá vit vuku upp varnaðust vit, at vit vóru litt, og at vit ikki komu í samband við hvít børn og heldur ikki við svart børn. Vitingu í sokallaðar littar skúlar. Tá var skúlin framvegis í miðbýnum, og vitingu framvið hvít børn, sum vóru á veg í teirra serliga skúla. Eg byrjaði at ganga í skúla í 1944, tá eg var seks ára gomul. Vit vistu, at vit hoyrdu til anglikansku kirkjuna, og í kirkjunni vóru bæði hvít og litt fólk. Tey hvítu sótu frammantil í kirkjunni, og tey littu sótu aftanfyri. Her vóru eingi svart fólk, og hetta var orsakað av, at tey vóru koyrd út úr býnum og vóru noydd at búseta seg í økjum uttanfyri. Tí høvdu vit ongantíð samband við tey. Tey hvítu høvdu meira samband við tey svartu, tí tey svartu arbeiddu í húsunum hjá teimum hvítu sum reingerðarfólk o.a.

Sunnudag vóru vit vanligi í sunnudagsskúla. Tað var ein stórir herur av børnum, sum fóru til gongu í kirkjuna, har sunnudagsskúlin var. Tey hvítu børnin plagdu at koma hinumegin frá á veg í Hollensk reformertu kirkjunni, har bert hvít høvdu atgongd. Vit hittust á gongubreytini, og altíð var slagsmál, tí hvørgin parturin vildi víkja fyri hinum. Vit fortaldu sjálv-

andi ongantíð okkara foreldrum um hetta. Vit søgdu ikki teimum, at vit fóru í kirkju fyri at sleppa at berjast!

Eg fór í ein skúla rættiliga langt heimanífrá og mátti ferðast við bussi. Vit máttu gjalda, tá vit fóru í bussin. Vit høvdu ikki loyvi at sita frammalaga í bussinum. Vit máttu fara aftur í bussin, tí bert hvít fólk høvdu loyvi at sita har frammi. Tað kostaði ein "penny" at sleppa við bussinum, og hetta var sera lítið. Vit royndu eisini viðhvørt at lumpa bussføraran. Vit rindaðu, tá vit fóru úr bussinum. Viðhvørt vóru vit fimm børn, sum tiskil skuldu rinda fimm "pennies", sum eisini var ein mynt, sum líktist nógv einari "1-penny-mynt". Vit lumpaði bussføraran til at halda, at vit rindaðu ein "fimm-penny" fyri okkum øll, meðan vit í veruleikanum rindaðu "ein penny". Og so speladu vit avstað við fullari ferð. Lívið var gott og hugaligt, og vit børn føldu veruliga ikki, at tað var nakar mannunur. Vit spældu nógv saman. Vit dugdu eisini væl at finna uppá, tí vit høvdu ikki nógv leikutoy. Børn plagdu at koma frá húsunum niðanfyri til okkara hús at spæla hjá okkum. So mín barnatíð var ikki merkt av

nøkrum trupulleikum.

Kjak við døgurðaborðið

Alt húskið var sera nær knýtt og vit vóru eydnusom saman. Foreldrin hjá okkum vildu lata okkum sleppa at mennast í uppvekstrinum. Tey vóru sera opin fyri allari nýhugsan. Tá vit fóru at hava aðrar hugsanir enn tey, lurtaðu tey eftir okkum. Eitt sum eg minnst sera væl var sunnudagsdøgurðin. Øll familjan sat runt um døgurðaborðið. Og aftaná, at døgurðin var etin, kjakaðust vit, serliga um politisk viðurskifti. Ein av mínum yngstu beiggjum og eg sjálf - vit vóru smá tá - sótu bert og lurtaðu, tá hini kjakaðust. Tey kjakaðust oftast um veruleikakend og viðkomandi evni. Her vóru ymisk sjónarmið frammi, og vit yngstu systkini lærdu av hesum kjakinum. So tá vit gjørdust eldru, fóru vit eisini at luttaka í kjakinum. Vit lærdu bæði at kjakast og at duga at framføra okkara sjónarmið.

Eina súklu fyri at fara í kríggj
Eg var smágenta undir 2. heimsbardaga, tá Suðurafrika var í parti við teimum sameindu. Vit merktu tó ikki nógv til kríggj. Vit vistu, at tað var bardagi,

Tað er ótrúliga vakurt í Suðurafrika. Hetta er á leiðini til "Kap Góða Vón".

Robben Island. Her sat maður Lorraine fangi.

og eitt eg minnst var, at vit hövdu ikki nóg mikið av mati, og at tørvur var á nógvum øðrum, so sum ull og tilfari av ymsum slagi og olju og petroleum. Vanliga vóru slíkar vørur innfluttar úr Bretlandi og Týsklandi, so her skapti kríggið ólag á.

Eitt annað, sum eg minnst, var, at um kvøldið máttu vit myrkaleggja. Tað var forboðið at hava ljós í vindeygnum vegna vandan fyri at vera bumbað. Týskarar bumbaðu í Norðurafrika, og hóast teinurin var langur, komu teir eisini suður til okkara. Eg minnst, at tað var ein hópur av italiumonnum, sum vóru krígsfangar í Paarl. Teir vórðu brúktir til at gera vegaarbeiði og tunnlsgerð og annað.

Eg kendi fleiri, sum luttóku í krígunum, og millum hesar var pápi Frank. Tá hermenninir komu aftur, hövdu teir við sær ein hóp av frásøgnum frá krígunum.

Tá teir komu upp til Norðurafrika, vórðu fleiri tiknir til fangar av týskarum. Eg minnst eisini, at tá kríggið endaði, fingi hvítu hermenninir, tá teir komu aftur, pening afturfyri sum samsýning, meðan littir og svartir hermenn fingi eina súklu. Hetta gjørdist eitt orðatak: Vit fóru í kríggj fyri eina súklu!

Mamma okkara plagdi eisini at lesa fyri okkum úr bløðunum, so vit fingi eina hómíng av tí, sum hendi, men sum sagt var eingin bardagin í okkara landi.

Høvdu skeivan húðalit: Máttu selja húsini
Tað var í 1948, at apartheid gjørdist ein beinleiðis lógasett skipan, men hetta broytti ikki so nógv í fyrsta umfari, tí tað hevur alla tíðir verið gjørdur munur á rasunum. Vit vóru fødd inn í hetta sundurbýti. Tá hetta gjørdist lóg, vóru tað fólk, sum mótmæltu, og sum bardust ímóti, tí, sum fráleið, kann sigast, at tað, sum var ringt frammanundan, gjørdist nú enn verri.

Tann lógin, sum nervaði okkum mest, var “the group area act”. Hetta merkti, at um fólk við “skeivum” liti búðu í ein-

Hetta er mynd av fundi í eindarrørsluni móti apartheid, sum varð hildin í Lusaka í Angola. Uttast t.v. er Ronnie, beiggi Lorraine.

Hetta er Lynn, dóttir Lorraine, saman við soni sínum Luke.

um øki, máttu tey flyta til eitt stað, sum var ávíst júst til fólk við teirra húðaliti. Sum eg segði, var pápi mín var føddur í húsini, har eg sjálv eisini varð fødd. Men tey vórðu noydd at selja og flyta, tí húsini lógu í einum øki, ið varð ætlað hvítum fólki. Hetta sama hendi fyri nógv onnur fólk. Fólk, sum í fleiri ættarlið hövdu búð í sama øki og sama húsi, sum tey roknaðu fyri at vera teirra, máttu selja og flyta til økir, sum stjórnin ávísti teimum. Í teimum ávístu økjum var oftast talan um vánalig hús, og økini vóru yvirfólkað, so hetta var ein av teimum mest dramatisku royndunum eg havi havt. Og tað er júst í slíkum økjum, at kriminaliturin er so stórur og vaksandi. Eg var longu gift, tá mínu foreldur vórðu noydd at flyta úr teirra húsum.

Nú er so komin ein nýggj lóggáva, har tú kann krevja endurgjald fyri tað,

tíni foreldur ella teirra foreldur mistu. Nú eru okkara hús fyribeind og burtur, og vit ynskja ikki pening, tí vit kunnu ikki fyri pening fáa aftur tað, sum tey tóku frá okkum. Hetta er nakað, sum eg minnst ringt aftur á.

Í fongsul fyri at vera góð
Eitt annað er lóggávan, sum bannaði hjúnarløg millum fólk av ymskum liti ella tann sokallaða “morallógin”. Svørt og hvítu kundu ikki giftast, tey kundu ikki vera góð við hvørt annað ella hava kynsligt samband. Fyri hetta var fongsulsstraff, og tað vóru eisini nógv, sum fóru í fongsul. Fyri at fáa loyvi at liva saman, vóru tað nógv, sum fluttu av landinum, serliga til onnur afrikansk lond ella til Europa. Tey máttu fara frá teirra familjum við teimum avleiðingum, sum hetta mátti hava við sær. Hetta mundi vera tann

mest óndsinnaða lóggávan frá hesi tíðini.

Onnur lóg var um frálæru, har tey svørtu bert skuldu kunna læra so mikið, at tey kláraðu vanligt arbeiði.

Hugsotið aftanfyrir apartheid var, at hvør bólkur skuldi menna seg innan sínar karmar, og her skuldi ikki vera nøkur “mixing” millum húðalitir. Men hetta endaði alt við tí mannamuni, sum skipanin kom at føra við sær.

Lærði til sjúkrasystir
Eg gekk í skúla í tólv ár og fekk prógv samsvarandi hesum. Aftaná bar til at fara á lærdan háskúla, men eg kundi ikki fara, tí míni foreldur hövdu ikki ráð til tess. Eg fór til býin Kimberley, sum er umleið 1.600 burtur frá, har eg vaks upp. Og tað var her, eg byrjaði at læra til sjúkrasystir. Eg lærði á einum sjúkrahúsi, sum var fyri litt og hvít, men sjúklingarnir vóru hvør sær. Fyri svørt vóru onnur sjúkrahús, bæði fyri sjúklingar og sjúkrasystar og onnur starvsfólk. Tá eg fekk útbúgving, vóru sera fáir littir læknar og eisini fáir svartir. Tá eg var barn, var bert ein littur lækni í býnum, har eg búði.

Í Kimberley fekk eg nógvar nýggjar vinir, og mær dámdi væl at kunna fáa mína útbúgving her. Aftaná háltv fjórða ár kom eg aftur til Cape Town. Tá helt eg fram við útbúgvingini í háltv annað ár afturat fyri at fáa meira førleika, og tá fekk eg prógv sum skrásett sjúkrasystir, og kundi fara at arbeiða sum sjúkrasystir, sum eisini gjørdist mitt lívsstarv.

Eg møtti Frank, tá eg júst var byrjað upp á mína útbúgving. Eg var komin heim í feriu, og hann var ein vinur hjá beiggjum mínum. Veruliga var hann næmingur hjá eldra beiggja mínum, sum var lærari í

Stellenbosch, har Frank eisini var frá, so eg hitti Frank gjøgnum beiggja mín. Men beiggi hansara møtti konu síni gjøgnum meg. Hon var vinkona hjá mær. Eg kendi Frank fyrst leysliga gjøgnum langa tíð. Hann hevði sínar vinir, og eg hevði mínar. Í 1967 komu vit saman. Vit giftust og fingi tvær døtur.

Maðurin handtikin
Eftir at seinna dóttirin varð fødd, varð Frank handtikin. Hann var virkin limur í Unity Movement of South Africa, sum einki hevði við ANC at gera. Tað vóru nógvar aðrar frælsisrørslur enn ANC, sum virkaðu tá í tíðini. Frank, sum var ein sera eldhugaður persónur, stríddist fyri betri útbúgvingarmøguleikum fyri tey littu og svørtu og fyri rættvisari býti av jørðini. Hetta varð mett sum ein hóttan móti stjórnini, og rørslan mátti tí berjast niður. Rættarmálið varði í eitt ár, og hesa tíðina frætti eg einki frá honum, visti ikki um hann var livandi ella deyður. Tað var júst undir kanningum á politistøðunum, at alt kundi henda sum úrslit av pining og torturi. Í hesi fasuni vóru tað nógv, sum doyðu. Sera kend í hesum sambandi var søgan um Steve Biko, sum í 70-unum varð píndur til deyðis, meðan lögreglan “kannaði” hansara mál.

Sakin endaði við, at Frank varð dømdur seks ára fongsul, og revsingina sat hann á teirri kendu fangaoyggi Robbin Island, umleið ein tíma við báti frá Cape Town. Burtursæð frá tí, at fangarnir skulu liva heilt avbyrgdir, so gjørdist tilveran nakað meira skipað tá. Tað var møguligt hjá Lorraine at vitja mannin hálvan tíma hvønn mánað. Men vitjanin gekk soleiðis fyri seg, at 10 fangar og teirra konur sótu hvør síni megin eitt

borð við glasi ímillum, har tey undir eftirliti kundu tosa saman í telefon. Men so hvørt sum tíðin gekk, komu vitjandi og fangavørðar at kennast, og fingi eitt slag av virðing fyri hvørjum øðrum. Tá gjørdist tað eitt sindur lagaligari við handhevingini av reglunum hjá teimum vitjandi.

Tað skal verða lagt afturat, at familjurnar hjá fangunum fingi ongan fíggarligan stuðul. Tað lá fyri hjá Lorraine at vitja mannin, tí hon hevði arbeiði og inntøku og eisini tí, hon búði tætt við Cape Town. Onnur, sum ikki vóru so væl fyri, hövdu ongan móguleika at vitja síni avvarðandi á oynni.

Á oynni arbeiddu fangarnir á ymskum økjum. Men teir fingi eisini móguleika at útbúgva seg gjøgnum brævaskeið frá lærdum háskúlum. Samstundis kundu teir skúla hvør annan um, hvussu teir skuldu skipað samfelagið, tá apartheid eina ferð mátti fella. Hvat annars kann sigast um støðuna í Suðurafrika nú, so hava teir í hvussu er sloppið undan teirri hevndarmarru, sum eins væl kundi verið úrslitið.

Ringt at koma heim aftur
Aftaná at verða leyslatin var trupult hjá nógvum at laga seg til ta familju, sum teir ikki hövdu havt samskifti við í so langa tíð. T.d. fingi børnini ein at kalla fremmandan mann inn í húsini, og tað kundi skapa trupulleikar, tá ið hesin knappliga helt seg hava nakað at siga. Eitt gott dømi um hetta er sjálvur Nelson Mandela, ið varð skildur frá tí konuni, sum hevði bakkað hann upp øll árin. Tey fóru hvør til sítt eftir, at hann varð leyslatin.

Havi havt eitt gott og lukkuligt lív
Tað, sum er so eyðkent fyri samrøðuna við Lorraine, er, at hóast alt hetta, hon hevur verið ígjøgnum og hevur upplivað, so er ikki farri av beiskleika í henni, og hon endar við at siga soleiðis:

“I have had a very good life, I have been a very happy person”. “Eg havi havt eitt sera gott lív. Eg havi verið ein sera eydnurík persónur”.

Jú, sanniliga eitt stórt menniskja, sum vit eru fegin um at hava hitt! Vit fara at fylgja við gongdini í Suðurafrika í framtíðini. Hetta verður neyvan seinastu ferð, vit frætta frá Lorraine.

Hevur gjørt føroyska orðabók: Má av landinum!

Gianfranco saman við mammuni og bróðursoninum, tá orðabókin varð lögð fram á Fróðskaparsetrinum.

Vit høvdu í næstseinasta blaði ta einastandandi søg-una aftanfyri nýggju føroyskt-italsku orðabókina. Hon er tann, at í 1982, kom tann tá ungi italienski ferðamaðurin Gianfranco Contri til Føroyar sum turistur. Hann ætlaði bert at vera nakrar dagar her. Hann fór inn í ein bókhandil og spurdi eftir eini føroykst-italskari orðabók. Har var eingin at fáa, men onkur segði við hann, at hann kundi gera eina sjálvur! Samstundis gjørdist hann so hugtikin av okkara landi, at hann steðgaði her. Í fyrsta um-

fari var hann her í tvey ár, men nú hevur hann búð fast her seinastu 5 árin, har hann hevur arbeitt á Fróðskaparsetrinum. Og nú hevur hann í samstarvi við onnur á setrinum skipað fyri útgávu av eini Føroyskari-italskari orðabók við umleið 15.000 orðum. Endamálið er at fáa itali- enarar at fáa áhuga fyri føroyska málinum og fyri Føroyum sum heild.

Tað eru slíkir menn sum hann ið gera okkara sam- felag ríkari og sigast kann eisini, at hetta er eitt frá- líkt úrslit av, at vit hava eina ferðavinnu.

Men tað margháltliga er, at nú Gianfranco ikki hevur nakra serliga upp- gávu her, má hann fara av landinum. Og hann er nú undir somu treytum sum øll onnur fremmandafólk.

Vit vildu hildið, at ein- um slíkum manni áttu vit at givið fullkomiliga friar ræsur at halda til í Fø- royum. Hann hevur uppi- borið at fáa eitt "frípass", har hann kann sleppa at arbeiða tað, hann hevur hug til. Hetta kundi verið ein hóskaði viðurkenn- ing til ein mann, sum hevur gjørt eitt slíkt avrik fyri land okkara!

Fróðskaparfelagið gevur út føroyska-italska orðabók

Í samstarvi við Orðabókagrunnin gevur Føroya Fróðskaparfelag út fø- oyska-italska orðabók. Hon inniheldur 14.850 leitorð við týðingum og dømun og telur 636 síður. Endamálið er at geva fólki í Italia og Føroyum eitt amboð, ið tey kunnu brúka til at vita meira um mál og mentan hvør hjá øðrum. Orðabókin er í lummastødd, soleiðis at hon eisini er góð at brúka hjá ferðandi.

Arbeiðinum við orðabókini, sum er gjørt á Føroyamálsdeildini á fróðskapar- setri Føroya, hevur Gianfranco Contri staðið fyri í samstarvi við Jógvan í Lon Jacobsen, Eyðun Rannváarson Jensen, Óla Mortensen, Galileo Ferra- resi, Massimo Lazzerini og Heina Justinussen. Ole Wich gjørdi permuna og legði grafikkin til rættis. Einars Prent setti upp, prentaði og hefti bókina.

Føroyska-italska orðabókin kostar kr. 320 í bókabúðunum.

Við heilsan
Føroya Fróðskaparfelag
Andras Mortensen, form.

Flakavirki standa ikki aftan- fyri vøksturin í útflutningi- num av óvirkaðum fiski

Føroya Ráfiskakeyparafelag hevur gjørt eina kanning, sum staðfestir, at flestu flakavirkini als ikki hava útflutt nakran óvirkaðan fisk. Samanbórið við samlaða útflutningin, er heilur óviðgjørður fiskur frá føroysku flakavirkinum bert 1,3%

Føroya Ráfiskakeyparafelag hevur gjørt eina kanning, sum vísir, at flestu flakavirkini als ikki hava útflutt nakran óvirkaðan fisk. Einstøk virki hava útflutt nøkur tons, men talan er um sera smáar nøgdir, og eingin vøkstur er í ár í mun til í fjør. Samanbórið við samlaða útflutningin, er heilur óvið- gjørður fiskur frá føroysku flaka- virkinum bert 1,3% (sí fakta niðan- fyri).

Tað er rætt, at føroysk virki útflyta stórar nøgdir av óvirkaðum fiski. Men talan er ikki um flakavirkini. Talan er um fiskasølur og nakrar fyrirkur, sum hava lagt seg eftir at pakka og útflyta heilan fisk. Í fjør fór 33% av samlaðu toska-, hýsu- og upsaveiðini óvirkað av landinum.

Føroya Ráfiskakeyparafelag aftur- vísir tí greitt ákærunum um, at flaka- virkini eru størstu útflytarar av heil- um fiski. Hesar ákæru komu fram í útvarpinum, har ein skipari legði fiskavirkini undir at vera størstu út- flytararar av heilum fiski, og formað- urin í Føroya Arbeiðarafelag segði seg kunna vátta, at hetta var so. Eisini í tinginum hevur verið ført fram, at flakavirkini gingu á odda.

Føroya Ráfiskakeyparafelag heldur,

at tað er skeivt, at vinnan á sjógvi og landi seta skuldsetingar fram hvør ímóti øðrum. Heldur eigur at verða staðfest, at fiskivinnan á sjógvi og landi hava nakrar bygnaðartrupul- leikar, sum skulu loysast. Tí tá 33% av samlaðu veiðini fer óvirkað av landi- num, ja so bløðir alt samfelagið fyri hetta.

Fakta um útflutning av heilum fiski

Føroyski útflutningurin av botnfiska- vørum var í 2003 uml. 140.000 tons.

Fiskurin, sum verður virkaður á føroysku fiskavirkjunum er í høvuðs- heitinum toskur, upsi og hýsa. Fø- oyska veiðan í 2003 av hesum fiska- sløgum var 105.000 tons. Av hesum vóru góð 34.000 tons ella 33 % út- flutt sum heilur óvirkaður fiskur.

Talvan niðanfyri vísir, hvat før- oysku flakavirkini hava útflutt av heilum óvirkaðum fiski. Talan er um allan fisk, eisini flatfisk, kongafisk o.a., sum vanliga ikki verður virkað í Føroyum.

Útflutningurin hjá flakavirkinum av heilum fiski er sostatt bert 1,3 % av samlaða útflutninginum.

Útflutningur, heilt í tonsum	2003	2004
Delta Seafood	10	0
Eldborg Fisk	25	15
Eystis	0	0
Farila	232	0
Fiskavirkið	6	2
Fiskavirkið í Hvalba	96	350
Føroya Fiskavirking	320	109
Hviltenni	0	0
J.M.A. v/J. Absalonsen	0	0
Kaldbak Seafood	700	600
Kósin	284	0
Nevið Fiskaeksport	132	83
Norðis Seafood	72	0
Norfra	0	0
Palm Seafood	0	0
Sancy Seafood	0	0
Sandoy Seafood	5	0
Tavan	0	0
Vaðhorn Seafood	0	0
Vestis Seafood	0	0
Samlað	1.882	1.159

Talvan vísir, hvat føroysku flakavirkini hava útflutt av heilum óvirkað- um fiski. Talan er um allan fisk, eisini flatfisk, kongafisk o.a., sum vanliga ikki verður virkað í Føroyum.

Annar partur av frásøgn hjá Andrew Godtfred:

Hvalastøð, olja og oljuvinir

Fyrri partur av frásøgnini hjá Andrew Godtfred endaði við, tá teir heilt óvæntað høvdu fingið keypt uppí lastina av fiski á Akureyri. Her fer Andrew at uppliva ein tann mest søguliga dagin hjá Íslendingum, nevniliga tá teir atkvøddu seg úr danska ríkinum.

Hetta var tann dagurin, tá fólkaatkvøðan var í Íslandi, og teir loystu endaliga frá Danmark. Tí kom eingin tollari umborð, tá vit komu inn aftur. Eg fór tí ein túr til gongu niðan eftir keiuni. Tá kom eg til ein bilverkstað og fór inn og spurdi, um teir ikki kundu ringja til ein tollara fyri meg. Jú, tað skuldi teir gera. Ein tollari kom so umborð, men hann kundi einki gera. Sýslumaðurin hevði øll pappírini, og hann var uppi í 'sveit', og tá hann eina ferð kom aftur, var hann drukkin. Men hann var ikki fylri enn so, at hann fór í eina bók og har stóð ein røð av skipum, og vit stóðu niðast.

Hann skilti ikki, at vit høvdu fingið fisk og gjørdist firtin. So boðini frá honum vóru, at vit skuldu ikki sleppa avstað aftur, fyrr enn øll hini skipini vóru farin. Hann hevði konuna hjá sær og tollaran. Eg royndi at tosa við konuna, og konan við hann, og so kúvendi sýslumaðurin og segði, at tá eg hevði verið so frægur maður, at eg kundi skaffa mær fisk, so skuldi eg eisini sleppa avstað aftur. Men nú skuldi eg fyrst heim til hús við honum. So tók hann meg við heim og lagið var gott. Hann segði, at nú vóru íslendingar fríir, og at føroyingar áttu at gera tað sama. Eina løtu seinni

skuldu vit fara avstað aftur. Eg sá, at ein telefon stóð í gongini, og segði við tollaran, at eg fór at ringja til bretarnar. Teir vóru teir síðstu, sum skuldu klarera. Men ólukkutíð hoyrði sýslumaðurin tað. Nei, nei, nú skuldu teir koma til bretarnar við okkum, segði sýslumaðurin og hann við okkum oman til bretarnar. Tað var komið út á náttina, áðrenn vit fingi síðstu pappírini. So sluppu vit endiliga avstað. "Silver Spray" sigldi skjótt - upp í hálva niggjundu míl, so ferðin til Aberdeen var ikki so drúgv. Hon mundi taka eini 4-5 samdøgur.

Góðan fisk og gott skip
Vit seldu væl. Vit vóru annars altíð hepnir við söluni. Fiskurin var eisini væl hagreiddur. Eg spurdi eina ferð tann, sum hugdi eftir fiskinum, um fiskurin ikki var góður. Jú, jú, segði hann. So tók hann meg út á bryggjukantin og segði: "Tú hevur eisini eitt gott skip". Fiskurin var keyptur fyri ein fastan prís, sum helst hevur verið tann sami fyri øll skipini. Manningin ísaði sjálf fiskin í lastini. Ísurin var tikin í Aberdeen ella í Føroyum, har vit tóku ís frá Mortensen á Tvøroyri. Men um veturin tóku vit eisini ís á vatninum í Vági og knúsaðu hann. Tað hevur verið nógv arbeiði av tí, men

tað var bíligt.

Tað vóru eisini íslenskt skip, sum sigldu uppá Bretland, men tey hildu upp at, tá vandin var størstur. Tá sigldu føroyingar einsamallir.

Vit vóru ongantíð fyri beinleiðis álopi, meðan aðrir upplivdu at verða søktir fleiri ferðir. Tað fórust sjei skip í Vági. Í summum færum varð manningin bjargað, meðan onnur fóru við mann og mús.

Mia og eg giftust í 1940. Hon er dóttir Gunnar Danielsen, sum var beiggi Victor Danielsen. Gunnar fórði í mong ár skip hjá Garðamønnum, og seinni var hann skipasýnismaður. Mia er eisini systir Gunnar Gunnarsson á Fiskivinnustovuni, sum nógvir fiskimenn kendu. Vit høvdu bert verið gift í 10 dagar, tá eg fór aftur at sigla. Tað var, sum rímligt er, altíð ein stórur ampi hjá konuni og teimum, sum vóru heima.

Hini skipini hjá reiðarínum sigldu eisini. Jóan Petur hjá Mouritsi fórði "Norðfarið", men hon stóð so leingi á beding á Skála. Hon fekk nýggjan motor settan í. Tað hendi einki við nøkrum skipi hjá okkara reiðaríi undir krígunum.

Hini skipini vóru "Mars-hall", sum Ernst Thomsen fórði, og so "Norðhavið", sum fórst í Grønlandi. Jóan Petur hjá Mouritsi

Andrew og Mia, tá tey høvdu diamantbrúðleyp.

átti helvtina av tí. Hetta var ein fransaslupp - eitt stórt skip, sum tók 8-900 skippund. Hetta skipið var so vánaligt. Tá ið teir eina ferð komu vestur um Kappan, fekk hon ein sjógv, og róðrið gekk fyri. Eg haldi, at hon var farin at leka eitt sindur eisini. Teir kláraðu at sigla hana inn um skerini á Grátufjørðinum, men tá sakk hon.

Kríggið endaði í frøi

Tá kríggið nærkaðist endanum, komu vit inn til Aberdeen. Har lá fult av skipum. Agenturin hjá okkum segði, at kríggið kundi enda hvønn dag, tað skuldi vera. Har lógu so nógv skip inni, at vit sluppu ikki framat at landa fyrr enn um átta dagar. So gjørdi eg av, at vit máttu heldur fara til Grimsby. Tað hildu hinir eisini, so eg fór niðan til

admiralitetið og spurdi, hvørja leið eg skuldi sigla. Eg skuldi fara inn um May Islands í Leithfjørðinum, og so út við landinum aftur og fram við landinum suðureftir.

Tá vit vóru tveir tímar frá Grimsby, hoyrði eg enn eina ferð Kong Christian X tosa í danska útvarpinum. Tá var friður í Danmark. Vit vóru øgiliga spentir. Vit komu inn kl. 5 um morgunin, landararnir stóðu klárir, og teir fingi alt upp. Vit fingi eisini góðan prís. Dagin eftir var kríggið liðugt hjá bretum eisini. Alt var á gosi, og tá var vónleyst at landa nakran fisk. Tískil vóru vit har í síðstu løtu mótsatt øðrum føroyskum skipum, sum kanska kundu ynskt sær, at kríggið hevði vart nakrar tímar afturat, so teir eisini kundu sloppið av við fiskin til sama góða prís.

Vit lógu so inni í tríggjar dagar fyri at fáa frakt við heimaftur, men har varð lítið og einki gjørt. Teir spurdu, hvat flagg vit høvdu. Hetta var fyrsta føroyska flaggið, teir sóu í Grimsby. Tey føroysku skipini sigldu nevniliga bert til Aberdeen, meðan trolararnir sigldu til Flet-

wood á vesturstrond Bretlands.

Upp í Hvíthavið

Vit vóru sjei mans við "Silver Spray", tá fiskað varð. Vit plagdu at fiska í eina viku. Fiskurin skuldi helst ikki vera meira enn tríggjar vikur gamal, men undir krígunum var hetta ikki tikið so tungt. Umframt at fiska undir Íslandi, vóru vit ein túr eysturi í Hvítahavinum í 1946, og var hetta russiskt ella sovjetiskt havøki. Vit vóru so langt eysturi, at vit sóu Novaja Semliu týðiliga um dagin. Vit vóru inni í Honningsvåg. Tað var ræðuligt at síggja, hvussu illa býurin var farin. Har vóru bert skorsteinar, sum alt var bumbað. Vit lögdu at einum brúgvaskapils fyri at seta loðsin av.

Havnakapteinurin leyp hvøkk á meg, tá hann segði, at sóu russarar okkum, so fóru teir avstað við skipinum. Eg tordi ikki at siga tað fyri manningini!

Í Hvítahavinum var góður botnur, men har var ikki fiskiligur sjógvur. Hann var ov klárur. Vit vóru uppi á Kaninbankanum eisini, men har vóru bert nakrir lirar at fáa. Men vestari gekk tað so nøkurlunda. Har vóru góðar hýsur og stórar reyðsprøkur. Har fiskaðu vit í 10 dagar. Vit høvdu seks samdøgur og 18 tímar at sigla til Aberdeen, og vit fingi 1.800 pund sterling. Pundið var tá 22,40 krónur.

Í dag verður ísur framleiddur við nútímans tøkni. Undir krígunum varð ísurin partvís fingin til vega við at bróta hann av Vágsvatni, tá frost var.

Framhald á næstu síðu

At taka úr
blaðnum

Síðurnar 9,
10, 15 og 16
kunnu takast
úr blaðnum

Keyptu hvalastøðina í Lopra. So varð fiskimarkið flutt út undir Íslandi, og so kundu vit ikki fiska meira við snurrivod. Vit seldu "Silver Spray" til Christian Holm Jacobsen, sum vit eisini høvdu keypt hana frá. Tá skjeyt Mikkjal - beiggi mín - upp, at vit skuldu keypa hvalastøðina í Lopra, sum var til sølu.

Henda hvalastøðin hevur eina langa søgu. Hon byrjar longu í 1901, og greitt er frá um hana í bókini "Lopra" hjá Erlingi Poulsen.

Tað var Gudmund Mortensen á Tvøroyri, sum átti hana. Niels Mortensen var her suður í eisini, og hann og Mikkjal gjørdu av, at teir skuldu keypa hvalastøðina. Eg varð boðin at vera leiðari (bestýrari) og Aksel Johansen, ættaður úr Vík, sum var maskinnaður við mær øll árin við "Silver Spray", skuldi vera smiðjumeistari. Hann var útlærdur smiður og hevði lært í Vági. So varð gjørt. Vit stovnaðu felagið P/F Lopra, og eigararnir vóru P/F J. A. Godtfred, felagið Sperm, Aksel og eg sjálvur. Eg setti 10.000 kr. í felagið. Tað vóru nógvir pengar tá, og støðin var í ringum standi, so tað mátti nóg umvælast, og bætast mátti um umstøðurnar. Tá varð lýsið kókað av í opnum ketlum við ongum trýsti á, men vit settu upp fyra ketlar, sum lógu har og rókust. Vit gjørdu teir í stand og brúktu teir at kóka spik í undir trýsti. Soleiðis varð alt spikið kókað. Seks aðrir ketlar vóru, sum kókaðu bein og tvøst. Teir stóðu úti á kjøtloftinum. Tað varð hivað uppí við eini heysu, og so varð tað fyllt í ketlarnar. Vóru beinini ov stór, var ein dampsg, sum sagaði beinini sundur.

Turka var eingin, t.v.s. - hon var har, men húsið var burtur. Hon hevði ikki verið í brúk í fleiri ár. Vit bygdu eitt hús yvir turkuna, og fingi hana at mala aftur. Síðan keyptu vit ein gamlan Tuxham motor sum drívraft til mylluna. Tað, sum kom úr keltunum, fór inn í turkuna at blíva turkað. So varð tað koyrt í eina myllu og varð malið til mjøl, sum varð brúkt til tøð. Tað, sum kom í turkuna, var tað, sum eftir var í ketlunum.

Annars varð brúk fyri øllum góðum hugflogi at loysa alskyns tekniskar trupulleikar. Í fyrstuni var so lítil dampur. So varð ein kasseraður hvalabátur, sum æt "Lopra", lagdur á liðina frammanfyri planinum (dráttinum). Alt varð tikið úr honum, og síðani var síðan á honum skorin niður. Veirar vórðu lagdir undir ketilin, og hann bleiv skrúvaður í land upp á planin. Síðani bleiv hann settur í ketilrúmið og settur í stand. Harvið fingi vit størri orku at framleiða meira við dampi. Eftir hetta vóru síðurnar á hvalabátinum sveisaðar aftur, og so fleyt hann. Hann varð síðani søktur í Ónavík, men lykilin til botnventilin varð standandi í, so hann kundi hevja aftur. Tað var hann seinni, tá hann var brúktur til kei. Tað var ikki eg sjálvur, sum einsamallur fann uppá alt hetta, men Aksel var tann, sum skipaði fyri, og hann hevði hegnismenn sum Jens Skaalum og Leif Nielsen at hjálpa sær.

Stóri parturin av tvøstinum varð skorið feskt. Hvalabátarnir høvdu fingið boð um, at tað skuldi ikki ganga meira enn so og so nógvir tímar frá tí, at hvalurin var skotin, til teir vóru í Lopra við honum. Tvøstið var skorið upp so skjótt sum gjørligt

Fol.		Vágur	den	10/3	1955
REGNING					
for	P/F J. A. Godtfred Vágur				
fra	Andrew Godtfred Vágur				
Febr	22	1 t. Talpa 30 (180 kg)	1/10	Ísvirke	306 00 ✓
"	23	7.620 Litrar solar	1/22	Norðfarið	2.057 40 ✓
Marts	7	1.000	1/27	Selnes	270 00 ✓
"	8	2.520	1/27	Skálafoosur	680 40 ✓
"	"	1.000	"	bensin 1/32	320 00 ✓
					3.633 80 ✓

Prísirnir vóru nakrar aðrir tá!

Mynd frá hvalastøðini. "Royður" aftanfyri.

og flutt til Vágs við lastbilum og fryst har. Tá ið tvøstið var fryst, varð tað lagt niður í trækassar, og lok neglt á, og tað var so sett inn í frystigoymsluna. Tað varð síðan selt til Onglands. Tað fyrsta árið, vit høvdu Lopra, varð tað gamla frystarið brúkt. Hetta nøktaði ikki tørvin. Á Tvøroyri vóru størri

goymslur, og deksbáturin "Jonna" sigldi í pendulfart á Tvøroyri við tvøstinum. Seinni bygdi P/F J.A. Godtfred eitt nýtt frystari, sum síðani varð brúkt til endamálið. Hendi tað seg framvegis, at frystiorkan ikki var nóg stór, varð tvøstið ísað í kassar og sent við skipi til Onglands.

Lýsið varð eisini selt til Ongland. Tey fyrstu tvey árin varð lýsið selt í tunnum. Men so varð ein tangi bygður, og tá kom ein tangabátur eftir lýsinum, og hetta lætti munandi um. Tvøstið var flutt til Onglands við farmaskipi. Tvøstið varð annars nýtt til mannaføði. Tað var so stutt liðið frá krígunum, so tá høvdu teir brúk fyri øllum tí mati, sum teir (umhvørvisfelagsskapirnir) nú á døgum av øllum alvi royna at friða.

Tað gekk væl við hvalastøðini at byrja við og tey bæði fyrstu árin. Fyrsta árið vóru 360.000 kr. til góðar. Sammet við tímalønina nú og tá, kann hetta talið faldast við 30. So keyptu vit tveir hvalabátar í Hull. Teir vórðu sleipaðir upp til Føroya. Tað var illveður, og annar

snøgt sagt hvarv á vegnum. Báðir vórðu sleipaðir av einum enskum sleipibáti, so annar má hava slitið seg burturúr. Hann sást í hvussu er ongantíð aftur. Hin fór beinleiðis inn á Skála, og hann fekk navnið "Sumbæ". Gamli Kruse førði hann. Tvey ár seinni keyptu vit ein nýggjan hvalabát, sum æt "Royður". Hann var stórur og var oljufýrdur. Fyrsta árið, vit drivu støðina, vóru hvalabátarnir gamli "Sumbæ", "Sheila" og fyrr nevndi "Lopra". Tá var alt kolfýrt, men seinni vórðu tangar gjørdir á landi í Lopra, so bátarnir blivu oljufýrdir. Oljufýring fekst tá eisini á landi. Har varð nevniliga eisini alt upprunaliga fýrt við koli, so tað skuldi, sum vera man, nógv kol til. Hetta gav nógv arbeiði, men eisini nógva dálking. Kolið kom annars úr Bretlandi.

Brúgvín í Lopra var so ússalig tá. Norðmaðurin Andersen arbeiðdi sum formaður. Hann hevði ein rambukk, sum teir slóu pelar niður við. Brúgvín varð so sterk til endan, at teir kundu koyra kol eftir henni. Vit búðu í Vági og arbeiddu í Lopra. Men tað lá væl fyri, tí tá var vegur, og eg hevði bil. Meginparturin av arbeiðsfólkinum var úr Sumba, meðan nakrir fáir vóru úr Vági og úr Porkeri. Tá var ikki vegasamband til Sumbiar. Teir komu til gongu og búðu í barakkum gjøgnum vikuna og fóru so heim at halda heilagt.

Komu hvalir inn í vikuskiftinum, máttu flensararnir koma aftur til arbeiðis. Tvøstið varð so koyrt í bili til Vágs. Vit høvdu lastbil sjálvir, og Akra-Petur koyrði hann.

Fasta løn og bonus Manningin á hvalabátunum var lønt við eini fastari løn og so eitt vist av hvørjum hvali. Ævintýrið hjá eini hvalstøð var at finna ambra, sum var so ótrúliga virðismikið, og sum varð nýtt í kosmetikidnaðinum. Einaferð hildu vit, at vit høvdu rakt við hetta "gullið", men tað hendi so ikki meira. Við einum hvalabáti vóru vanligar tveir meistarar, tveir fýrbatarar, kokkur, ein stýrimaður, tveir dekkarar og skiparin, sum vanligar eisini var skjútti. Ein slík

Her við gamla sagverkið síggja vit tað, sum er eftir av gomlu hvalastøðini. Omanfyri sæst smiðjan. Tá ein harpun hevði verið brúkt mátti hon rættast. Hetta varð gjørt í smiðjuni. Niðara húsið er guano-loftið, sum var goymsla fyri tað turrstoff, sum var eftir aftaná lýsiframleiðsluna.

Á ferð í Fugloy: Blíðskapurin framúr!

Í seinasta blaðnum greiddu vit frá okkara ferð til Svínøyar og boðaðu frá, at vit í hesum blaðnum fóru ein túr til Fugloyar.

Tað ber væl til at sameina ferðirnar til Fugloyar og Svínøyar. “Másin” siglir hesa rutuna úr Hvannasundi. Á sumri siglir hann tvær ferðir flestu dagarnar, og rutan gongur soleiðis: Svínøyr-Kirkja-Hattarvík-Svínøyr og síðan aftur til Hvannasunds. Her eru møguleikar, antin at vitja aðra ella at vitja báðar oyggjarnar. Vit gjørdur soleiðis, at vit fyrst fóru til Svínøyar ein dag og gistu har, og síðani fóru vit til Kirkju fyrra fartin og komu heim aftur seinna fartin. Tá hevur tú einar 5 tímar í Fugloy.

Hetta er ikki nógv, men tó so mikið, at ein kann fáa hug at fara avstað aftur. Og tað er eitt rættligt upplivisi at koma út til Fugloyar.

Vakurt á Kirkju
Tað er neyvan nøkur bygð í Føroyum, sum hevur so vakurt útsýni sum Kirkja, og bert at síggja tað er eina vitjan vert. Í góðum veðri síggjast allar Føroyar norðanifrá, og hetta er sera stórsligið.

Bygðin hevur upplivað tað sama sum nógvar aðrar smábygdir. Frá at hava verið ein rættligur

partur av samfelagnum, er bygðin nú meira at kalla ein viðfáningur.

Verður farið aftur til 19. øld var fólkatalið millum 30 og 100, og talið av húsum var frá 7 til 19 hús, men fólkatalið øktist, so tað millum 1920-30 lá um 150. Í 1955 var fólkatalið komið niður á 54. Sambært manntalinum 1/10 2003 var fólkatalið komið niður á 30. Veruliga talið er tó lægri, tí her eru eisini tey bygðafólk tald við, sum búgva t.d. á sambýlum í Klaksvík. Um veturin er fólkatalið enn lægri. Á Kirkju er ein

familja, sum hevur 2 børn undir skúlaaldur. Hóast hetta ikki er nógv, so gevur tað kortini eina vón fyri bygðina.

Á Kirkju er skúli, sum seinasta ár hevði 2 næmingar. Hvussu nógvir teir verða næsta ár velst um, um teir kunnu finna eina lærara, sum kann hava eina 10. flokk. Á Kirkju er ein handil, meðan eingin er í Svínøyr. Hetta gevur so svínøyingum møguleika fyri at fara út á Kirkju at keypa! Í bygðini er eisini posthús og har er eisini kirkja.

Framúr blíðskapur
Tað, sum er eyðkent fyri slíkar bygdir, sum eru umrøddar í hesi røð, er blíðskapurin ið møtir tær, og sum ger tað so stuttligt at koma aftur.

Á Kirkju eru serliga eina hús, ið standa sum ímynd um blíðskap, og er tað heimið hjá Lauru og Absalon Lydersen. Tá undirritaði kom út á Kirkju í 2001, hitti eg í túninum son teirra Johan, sum er ein av teimum fáum fiskimonnum í øynni. Hann bjóðaði inn við brestin, og hann fór út í hjallin eftir einum tjógv.

Hesa ferð vóru vit sjei í fylgi, millum hesi tveir danskir gestir. Men hetta var eingin forðing. Vit vóru øll sjei sett til háborðs, har vit fingur frá líkan døgurða og triflu og kaffi omaná. Donsku gestirnir vóru púra býttir. Fyrst hevði Johan brúkt tíð til at greiða frá um kirkjuna og lendingina og so fáa tey eina so góða máltíð omaná! Slíkt høvdu tey ikki droymt um at uppliva. Hetta koma hvørki tey ella vit onnur at gloyma. Og nú hesi bæði hava havt gullbrúðleyp,

Hesi borðbáturin er í kirkjuni á Kirkju. Her róðu teir longri út á gamla háttin enn aðra staðni í landinum. Tí kundi skjótt 99 ára gamli Eliesar eisini geva okkum eina persónliga frásøgn um hetta.

Hannelina Poulsen, á Kirkju, sum plagar at hava gamlar myndir í Dimmalætting.

vilja vit enn einaferð ynskja teimum hjartaliga tillukku. Tey eru ein góð reklama fyri Fugloynna.

Sum vit skrivaðu, tá vit vóru her í 2001, so eru Laura og Absalon eisini góð umboð fyri útoyggjamentan. Vit greiddu frá, hvussu Laura tá framvegis nýtti lundafjøður sum fyllu í dýnur, meðan fjøðurin annars verður koyrd burtur ella brend. Hesu ferð greiddu tey eisini frá, at tey framvegis nýta lundafjøður í koddar.

Kann oyggjin yvirliva?

Men hvussu møguleikarnir hjá Fugloynna eru at yvirliva, eru tað fleiri, sum ivast í. Beinleiðis vinnuliga grundarlagið á Kirkju eru tveir bóndagarðar, men eingin kúgv er í øynni. Fiskimenn skuldu kunnað búð her, men samferðsluviðurskiptini eru so ivasom, og stutt er millum túrarnar, og tí er tryggast at búgva á fastlandinum. Í 1990 var fólkafundur her úti og úrslitið av honum var útoyggjanevndin. Men enn hevur hetta ikki givið nakra broyting.

Áhugavert er at Árni Dahl og kona hansara Marianna hava verið lærarafólk í Hattarvík í fleiri ár, men nú er einki barn í

Hattarvík og Árni hevur fingið starv á Føroya Læraraskúla. Starvið skal hann røkja frá Hattarvík og við at ferðast til Havnar av og á. Hetta letur seg gera í hesum teldutíðum. So tað at eina hjún fluttu higar til bygðina gevur ein heilt stóran vøkstur í prosentum í fólkatálinum.

Kirkja er ein áhugaverd bygð
Síðan vit vóru í Fugloy seinast hava vit havt eina drúgva frásøgn hjá tí 98 ára gamla Eliesar Sørensen, og beiggjum hansara Mourits og Pætur Franklin, sum eru ættaðir av Kirkju. Hetta gav tí frásøgumanninum ein serligan áhuga fyri bygðini hesa ferð.

Eitt, sum var serstakliga áhugavert, var at kom inn í tann gamla handilin hjá Søren Pram Sørensen, pápa teirra, har íbúð hevði verið í neðra og handilin var uppi á loftinum. Her uppi sást eisini eitt áhugavert savn av gomlum myndum og skjølum. Millum skjølina var eisini 25 ára minningarrítið fyri Føroya Fiskimannafelag, sum kom út í 1936. Her vóru eisini onnur áhugaverd skjøl, m.a. um skjútsgjöldini, sum vóru galdandi fyrst í hini øldini. Vónandi fer at liggja fyri

Framhald á næstu síðu

Gamli drátturin. Tað var frá hesum drátti menninir róðu út í frásøgnini hjá Eliesar Sørensen, sum vit høvdu seinasta heyst.

Framhald av undanfarnu síðu

Vit eru niðri í gamla dráttinum. Frá vinstri donsku ferðafólkini Mortan og Elin saman við Johan Lydersen, sum er helvtin av fiskimonnunum í Fugloynni.

Zacharias Zachariassen úr Hattarvík. Hann er bygðaráðsformaður.

Árni Dahl býr nú saman við konuni Marianna í Hattarvík. Hann hevur starv á læraraskúlanum, men takkað verið teldutøknini kann hann røkja starvið úr Hattarvík. Hetta er so ein lítil glotti fyri menningina av oynni.

at koma út aftur á Kirkju at hyggja at hesum myndum og skjølum, og vit hava varhugan av, at tað saktans kundi komið ein áhugaverd grein burtur úr tí.

Handilshúsini eru ogn hjá ættini, men tey høvdu eisini kunnað verið ein "attraktiún" hjá ferðafólki. Tey høvdu kunnað lýst, hvussu tað var at liva á útoyggj fyri einum 100

árum síðani.

Eisini kundi verið skipa fyri ferðum kring Fugloynna - eins og gjørt verður aðra staðni í landinum. Fugloyggin er eins áhugaverd at síggja sum mangar aðrar oyggjar.

Tað skuldi kunnað verið upplagt hjá Ferðaráðum at skipa fyri "pakkaferðum" til Svínøyar og Fugloyar. Nógv meira fæst burturúr um ferðaleiðarar eru við, og verður hugt eftir príslistum í øðrum londum, so eru tað heilt nógv fólk, ið vilja gjalda fyri slíkan túr. Hetta kundi soleiðis verið ein háttur at fingið meira burtur úr ferðafólki, eisini teimum sum ferðast í egnum landi!

Til gongu til Hattarvíkar

Aftaná ein spennandi fyrripart á Kirkju, varð farið til gongu til Hattarvíkar. Vegurin var nýliga asfalteraður, og er hetta uttan iva gjørt í samband við onkra drotningavitjan. Gongur

Útsýnið er framúr

tú hampuliga skjótt tekur tað um eina tíma at ganga eftir vegnum til Hattarvíkar. Her er eisini ótrúliga vakurt, og er tað ikki bert á Áarvegnum, ein møtir kendum fólki. Á vegnum millum Hattarvík og Kirkju hittu vit nevniliga operasangaran Rúna Brattaberg við konu og Úlv við Høgadalsá, sum eisini er ein kendur sangari.

Hattarvík og Kirkja eru ein kommuna, og tað er greitt, at her er samstarv millum bygdirnar, m.a. tá fleygað verður eftir lunda í urðini norðantil á oynni. Her skiftast bygdirnar soleiðis, at tær fleyga annaðhvørt ár. Hetta er so óhøgligt, at farast má við bát. Kanska er tíðin eisini farin frá at báðar bygdirnar ikki kunnu fleyga í senn. Tað hevði kanska givið nakað av sær, um báðar bygdirnar kundu fleygað hvørt ár.

Fimm fólk í Hattarvík

Hattarvík tykist ikki at vera so væl fyri sum Kirkja. Fólkatálið var í 19.

øld millum 26 og 50, og talið á húsum millum 6 og 10. Í 1935 kom fólkatálið upp ímóti 100 og 13 hús vóru. Við seinastu uppteljing vóru 16 fólk, sum eru skrásett at búgva í bygðini, men seinasta vetur vóru bert fimm menn, sum búðu fast í bygðini. Miðalaldurin er sera høgur! Í Hattarvík eru fimm

bóndagarðar, men her er einki barn, eingin skúli og eingin handil. Kirkjan í bygðini hevur fingið nýggja altartalvu. Bygðin er merkt av, at Árni Dahl og Marianna, kona hansara, hava búð her. Sonur teirra Teitur hevur endurreist fleiri av teimum gomlu gróthúsum, og eru tey sera snøgg at lita á.

Á vegnum frá Kirkju til Hattarvíkar hittu vit kendar sangarar: Úlvur við Høgadalsá, saman við Rúna Brattaberg og konu hansara Susanna.

Ein av teimum fáu føstu íbúgvunum í Hattarvík er Símun Gullaksen. Hann býr í húsunum (aftanfyrri). Tað sigst, at tann "góði" av floksmonnunum, Sjúrdur, kom higani.

Framhald á síðu 17

HÁLVÁRSROKNSKAPUR 2004

Í 1.000 kr.		
Rakstrarroknskapur	2004	2003
Rentuinntøkur v.m.	133.194	148.673
Rentufútreiðslur v.m.	33.873	41.474
Rentuinntøkur netto	99.321	107.199
Vinningsbýti av partabrevum og øðrum kapitalpørtum	1.220	1.402
Ómaksgjöld og provisiónsúrntøkur	11.297	9.919
Útreiðslur til ómaksgjöld og provisiónir	45	127
Rentu- og ómaksgjöld netto	111.793	118.393
Virðisjavnan av virðisbrevum og útl. gjaldoyra	84.155	14.028
Aðrar vanligar inntøkur	6.519	4.148
Úrslit av fíggarpostum	202.467	136.569
Útreiðslur til starvsfólk v.m. og umsiting	64.244	61.988
Av- og rúðurskrivingar av ótøkiligum og ítøkiligum ognum	3.937	4.411
Aðrar rakstrarútreiðslur	918	48
Avskrivningar og hurturleggingar av skulðarum (netto)	74.299	137.970
Úrslit av kapitalpørtum í assosieraðum og tilknýttum fyriskøpum	-744	241
Úrslit av vanligum rakstri	58.325	-67.607
Skattur	-4.570	-13.562
Úrslit eftir skatt	62.895	-84.045
Fíggarstöða	2004	2003
Ogn		
Kassapeningur og ógn uttan uppsøgn í fjóðbankum	43.241	89.752
Ógn í lánistovnum	170.938	153.745
Útlán	3.730.432	3.960.926
Lánsbrev v.m.	680.907	625.392
Partabrev v.m.	228.009	99.749
Kapitalpartar í assosieraðum fyriskøpum	39.959	26.407
Kapitalpartar í tilknýttum fyriskøpum	1.721	2.017
Ótøkiligar ognir	1.809	0
Ítøkiligar ognir	121.377	128.905
Egin partabrev	513	90
Ónnur ogn	129.066	98.201
Tíðarskeiðsavmarkingar	5.136	4.699
Ogn tilsamans	5.153.108	5.189.883
Skuld		
Skuld til lánistovnar	373.709	433.285
Írúðlán	3.889.970	3.830.063
Ónnur skuld	66.152	93.059
Hurturleggingar til útreiðslur	6.407	6.194
Eginpeningur:		
Partapeningur og ábyrgdarfæ	680.511	680.624
Virkiursur við partabrevavátgávu	72.951	159.779
Ónnur fyri egin partabrev	513	90
Uppskrivingargrunnur	0	4.226
Flutt frá undanfarnum árum	0	36.608
At flyta frá ársins úrsliti	62.895	54.045
Eginpeningur tilsamans	816.870	827.282
Skuld tilsamans	5.153.108	5.189.883
Tøl, ið ikki eru tikin við í javna		
Ábyrgdár	151.329	70.596
Aðrar skyldur	0	7.022
Tøl, ið ikki eru tikin við í javna tilsamans	151.329	77.618

TV2 kært fyri Pressenævnet

Í seinasta blað greiddu vit gjølla frá teirri kærø, vit høvdu sent TV2 í samband við teirra falsaðu tíðindini um føroyska fiskimannafrádráttin mót-vegis tí danska.

Hóast hetta mál er sera greitt, hevur TV2 givið sær sera góða tíð. Og aftaná, at teir heilar tvær ferðir ikki hava hildið sína egnu freist fyri at geva svar, kundi staðfestast, at teir ikki leggja sama álvara í málið sum FF.

Tískil hava vit í gjár kært TV2 fyri Pressenævnet, sum er ein óheft nevnd, hagar kærast kann um ósakligan tíðindaflutning.

Kæran er lögð inn á okkara heimasíðu: www.fiskimannafelag.fo

Víst verður annars til aðrar greinir um hetta mál í blaðnum í dag.

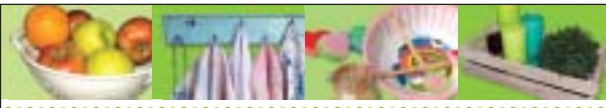
Hon nýtist ikki at vera so

STÓR

Nei, lýsingin nýtist ikki at vera so stór fyri at síggjast - og tá kostar hon heldur ikki so nógv.

Gerid eina lýsingaravtalu við FF-blaðið og sparið 50%

Telefon: 31 15 69
ff-blad@post.olivant.fo

J. Paturssonar geta 18 | FO-100 Tórshavn | Tlf 31 68 08 | Fartlf 22 12 40

dagsins MYND

Andrias er 14 ár og er til rækjufiskiskap við “Sólborg” og dámar sera væl. Andrias er uml. 165 cm høgur, so hesin kalvin má sigast at vera stórir.

Komandi blað

Vit boðaðu í seinasta blað frá, at vit í dag fóru at hava eina frásøgn frá brænbjálvavirkinum Tonito á Eiði. Vegna plásstrot má hendan greinin bíða til komandi blað.

Tá fara vit eisini at hava frásøgn frá ferð í Suðuroy, har vit gistu í Lopra. Her hevur verið nógv virkseimi gjøgnum árin. Nú kann sigast, at bæði her og í sunnara partinum av Suðuroy stendur vinnuliga illa til, men tann skjótt 75 ára gamli Jákup í Lopra hevur ikki heilt slept vinnuliga endanum enn.

Annars koma vit eisini at hava eina ættarsøgu úr Barbustovu í Syðrugøtu, skrivað av Naenu Danielsen. Hon dugur sum vanligt væl at siga frá.

Umframt hetta verður nógv annað áhugavert tilfar.

Hálvársroknskapurin 2004

í 1.000 kr.

Rakstrarroknskapur 1. hálvår

	2004	2003
Rentuinntøkur o.a.	147.643	159.315
Rentuútreiðslur o.a.	28.978	34.621

Rentuinntøkur netto	118.665	124.694
----------------------------	----------------	----------------

Vinningsbýti av partabrøvum og øðrum kapitalpørtum	329	265
Kostnaðar- og provisiósinntøkur	8.572	10.586
Útreiðslur til kostnað og provisiónir	121	82

Rentu- og kostnaðarinntøkur netto	127.444	135.463
--	----------------	----------------

Virðisjavnan av virðisbrøvum og gjaldoyra	-4.109	1.752
Aðrar vanligar inntøkur	267	15.645

Úrslit av figgjarpostum	123.602	152.860
--------------------------------	----------------	----------------

Útreiðslur til starvsfólk og umsiting	63.242	60.902
Avskrivningar av ótøkiligum og itøkiligum ognum	2.725	1.624
Aðrar vanligar útreiðslur	0	79
Tap og burturleggingar fyri skuldarar (netto)	19.290	116.793
Úrslit av kapitaláhugamálum	2.903	-2.434

Úrslit av vanligum rakstri undan skatti	41.248	-28.972
--	---------------	----------------

Skattur	8.257	-5.700
---------	-------	--------

Hálvársúrslit	32.991	-23.272
----------------------	---------------	----------------

Fíggjarstøða pr. ultimo juni

Ogn:		
Kassapeningur og áogn í lánistovnum o.a.	268.669	221.873
Útlán	3.517.740	3.315.609
Láns-, partabrøv o.a.	1.468.778	1.597.057
Kapitalpartar í leysknýttum og tilknýttum feløgum	127.884	116.577
Ítøkiligar ognir	65.300	65.318
Aðrar ognir og tíðaravmarkingar	35.952	44.140

Ogn tilsamans	5.484.324	5.360.575
----------------------	------------------	------------------

Skuld:		
Skuld til lánistovnar	87.956	63.363
Innlán	3.802.796	3.792.749
Onnur skuld og tíðaravmarkingar	45.996	30.436
Avsetingar til skyldur	4.475	5.171
Úrslit higartil í ár	32.991	-23.272
Eginpeningur	1.510.111	1.492.127

Skuld tilsamans	5.484.324	5.360.575
------------------------	------------------	------------------

Ábyrgdir	143.989	149.718
Aðrar skyldur	30.000	62.086

Tøl, sum ikki eru tikin við í javnan, tilsamans	173.989	211.804
--	----------------	----------------

FØROYA BANKI

Prekvalifisering

El-arbeiði í Norðoyatunlinum

Áhugaðir arbeiðstakarar verða við hesum bodnir at vísa áhuga at vera við í avmarkaðari útbjóðing av el-arbeiði í Norðoyatunlinum.

Prekvalifikatiónstílfarið fæst við at venda sær til skrivstovu okkara á adressuni niðanfyri, ella við at senda teldupost til hl@tunnil.fo

Freistin at lata inn umbidnu upplýsingarnar er 16. september 2004.

SANSIR TEL 355555

NORÐOYATUNNILIN

Norðoyatunnilin pf. · Skansavegur 7 · Postmoga 1010 · 110 Tórshavn
Tel 350200 · Faks 350201 · www.tunnil.fo

Línubustir og goggar

Hondbundin føroysk línubust og hondgjørdir goggarar

Verða sendar um alt landið

Bílegging:

tlf: 42 40 34 / 42 30 01
fartlf: 21 33 17
fax: 42 47 97

Fløttislið (limur í Føroy blindafelag)

Føroya størsta úrval av pakkitilfari úr karton, bylgjupapp og plast innan øll vinnugir

Vit útvega eisini:

Plastbakkar · Pakkibond · Tape · Merkir · Etikettir
Knívar · Kitlar · Húgvur · Handskar · Svintur
Ymisk tól til ídnaðin · Reingerðisevni · Íbindingarevni
Plattar · Ráðgeving í tilevning av pakkitilfari

... sjálvandi til besta prísinn !!

FARPACK

Staravegur 5 · P.O. Box 3099 · 110 Tórshavn · Faroe Islands
Telefon 35 30 00 · Fax 35 30 10 · e-mail: farpack@farpack.com
www.farpack.com

Framhald av síðu 10

hvalastøð var eitt stórt arbeiðspláss. Tað mundu vera einir 70 mans, sum arbeiddu har.

Ein av mínum uppgávum var at hava skil á roknskapi og tilíkum. Tað komu fólk úr allari Suðuroynni at keypa tvøst, og hevði hetta í sær sjálvum stóran týðning fyri fólkið í oynni. Tá komið var inn við hvali, fór maður av húsi. Besta tvøstið var av stertinum, og so skuldi tað helst vera av einum Finnhvali. Men tá teir fingi ein Bláhval, var tað uppافتur betri. Men teir fingi vit fáar av. Umframst finnhvalir fingi vit nógv- ar Spermar. Í einum Finnhvali kundu vera eini 4-5 tons av tvøsti.

Aftaná at hvalabáturin “Sumbæ” varð komin fingi vit hvalabátin “Royður”. Eg var í Noregi eftir honum. Eg haldi, at eg var einsamallur navigatørur umborð. Poul Kruse førði “Royður”, hann var sonur gamla Kruse. Hann var seinni stýrimaður við Smyrli. Hann skjeyt tað eina árið 102 hvalir. Tað var met.

Vit høvdu hvalastøðina í fyra ár, til hon fór á húsagang. Tað fimta árið var eg eisini leiðari. Tá høvdu Dánjal Niclassen og Brockie hana. Tá steðgaði hon með alla. Orsøkin til húsagangin var fyrst og fremst lægri prísir á lýsi.

Framburðssinnað fyrirtøka

Aftaná kríggið vóru skipini “Marshall” og “Norðfarið” í reiðarínum. Fyrirtøkan helt áfram til fyrst í 50-unum. Hon hevði umframst frystarí eisini eitt nútímans turkarí. Tað fór eisini, og tann bygningin eigur Vágs Skipasmiðja, sum liggur beint vestanfyri. Frystariíð varð yviritikið av garðamonnum, men nú eigur John Absalonsen tað. Hann keypti eisini vaskiskúrin, tá hann varð seldur, og síðan hevur hann eisini keypt frystariíð. Frystariíð var ein tann fyrsta byrjanin til at skera og frysta fisk til útflutnings. Hetta var í fyrsta umfari ikki beinleiðis flakaframleiðsla, men varð skorið av fiskinum og koyrt í 7-punds pakkar. Hetta var aftaná kríggið - umleið 1950.

Ísur í avmarkaðari nøgd varð gjørdur í gamla frystarínum undan og undir krígunum. Her var ein ísknúsari. Og sum greitt frá frammanfyri, varð ísur eisini tikin av Vágsvatni.

Fyrst í 50-unum var beiggi mín Elith við til at

Í Lopra var Mikjal stjóri og Andrew fyrstøðumaður. Um dagarnar fingi vit eina góða søgu um teirra tíð í Lopra. Poul F var lærari har, og hann helt næmingarnar vera nakað heimføðisligar. Hann hevði ein dagin spurt næmingarnar um kongarekkjuni. Jú, svarið var: Mikjal og Andrew Godtfred!

Lopra ein lognardag.

Menn skera sær tvøst til vetraføði.

keypa trolaran “Rádna”. Tað skal sigast, at Elith var ein framburðssinnaður maður burturav. Hann var tann fyrsti, sum byrjaði við aling í Føroyum. “Rádni” fór á heysin, og tá keypti P/F J. A. Godtfred hann. Og tað gjørdi eisini enda á fyrirtøkuni. Tað gekk illa, fiskaprísurin var vánaligur, oljan var dýr, og hana brúkti hann nógv av. “Rádni”, sum upprunaliga var bygdur sum eitt krígs- skip, varð bygdur um til trolara, og tað kostaði

nógv. Eg var skipari tann fyrsta túrin. Men eg segði upp, tá eg kom aftur, tí hann var ikki útgjørdur sum hinir trolararnir, ið tá vóru byrjaðir at fáa radarar og annað tilíkt. (Formaðurin í Fiskimannafelagnum minnst sum smádrongur í sambandi við “Rádna” eitt rok um ein fiskakeypara, ið æt Rossi. Hetta snúði seg um, at keypararnir royndu at snýta við vektini, tá teir einaferð landaðu niðri í Esbjerg. Tá førði Sigurd

Simonsen “Rádna”).

Í størheitstíðini hjá Vágsbygd fyrra partin av øldini var ein øgilig rúgva av skipum, ið hoyrdu heima har. Garðamenninir áttu nógv skip. Teir vóru størsta fyrirtøkan. Jaspur á Løðhamri var tann næsti, so pápi og vit (P/F J. A. Godtfred), síðani Tjørn og Marknoyri, og so teir við Kráir. Tummas við Kráir keypti “Mariu”, tá hann var 50 ára gamal. Tá var eingin neyð í Vági. Nógv hevur verið at hoyrt um

stóra skipaflotan á Tvøroyri, men hetta var meira áðrenn mína tíð. Í míni tíð var Vágur nógv fremri. So tað er munur á fyrr og tí støðuni bygdin í dag er í.

Fór at selja olju Ein dagin í 1952 varð eg ringdur upp av Conrad Joensen, sum vildi tosa við meg. Eg fór so til Havnar. Tað var tá, ið Christian Holm Jacobsen umboðaði Shell-oljuna. Teir bjóðaðu mær at hava oljuna í Vági. Eg ivaðist,

men teir garanteraðu mær 3.000 kr. tað fyrsta árið. Seldi eg fyri minni skuldi eg fáa tað, sum restaði í. Fyrsta árið seldi eg knappliga fyri tað, men so fór at ganga upp eftir. Eg keypti mær ein gamlan lastbil at koyra olju við. Tá hann var útslitin keypti eg mær ein annan brúktan, men góðan lastbil. Eg hevði ein leysan tanga uppi í lastini. Ein stórus tangi varð bygdur á Oyrunum í Vági, og so blivu tveir smærri tangarnir lagdir upp, ein til bensin og ein til petroleum. Við oljuumboðnum kom eg í samband við nógvir sjómenn, skiparar og skip, sum komu inn at taka olju. Tað vóru serliga nógvir norðmenn og skotar.

Vinskapur við kundarnar í fleiri ættarlið

Eg hevði sera gott samband við fleiri av teimum, og hetta vóru sambond, sum halda til dagin í dag. Eg kendi ein norðmann serliga væl. Hann kallaðist Peter Fyelling. Eg haldi at Christian Holm Jacobsen kendi hann áðrenn eg. Og so kendi eg serliga væl ein skota, sum æt Robert Bruce - kallaður Bob. Eg kendi hann frá ungum árum av. Hann kom við mammubeiggja sínum - gamla Bruce - til Føryar eina tíð. Hann var 16 ár tá, og eg var um 13 - 14 ár. Vit blivu vinir fyri lívið.

Ein dagin vóru teir báðir - Bob og Fyelling - inni á gólvinum hjá mær í senn. Teir undraðust á, at eg kundi tosa bæði norsk og enskt í senn, og eisini kundi umseta teirra millum.

Bob fekk sær eisini skip at føra. Tá tvíburðarnir hjá okkum - Bergur og Bogi - vórðu føddir, var illveður - fyri ikki at siga óveður. Teir vóru ov tíðliga føddir og máttu í skundi færast á sjúkrahúsið á Tvøroyri. Tá var einki vegasamband millum Vág og Tvøroyri. Vit máttu fara við “Trygva” - einum 50-tonsara. Jóan Petur hjá Mouritsi førði hann. Tá lá Bob á Tvøroyrafjørði við einum línubáti og krokaði. Tá alt var komið í rættlag á sjúkrahúsinum, fór eg oman á keiuna. Har lá ein annar línubátur. So fór eg umborð í hann og kallaði á Bob. Hann lætti akker beinanvegin og kom til kei. Tá hann fiskaði undir Føroyum, var hann altíð inni á Vági, tá høvi var til tess. Hann var inni hvønn sunnudag og var altíð inni á gólvinum hjá okkum. Tað sama var við mann- ingini hjá honum. Tá teir

Framhald á næstu síðu

komu inn, var eg altíð á keiuni fyrri honum og bjóðaði teimum øllum heim, og onkuntíð var sangur og harmoniku-spæl - sera hugnaligt. Tá eg sigldi uppá Skotland, var eg eisini somuleiðis inni hjá teimum, ella sigldi í hvussu er inn móti Boddam (við Peterhead), har Bob búði oman móti sjónum fyrri at heilsa vini-num. Dóttur hansara, Netta, og maður hennara, Ian, vóru her á bryllups-ferð síðst í sekstíárunum.

Tá eg hevði oljuna, plagdi eg viðhvørt at vera avloysaraskipari á ísfiska-skipum og fara til Aber-deen at selja. Tá vitjaði eg eisini vinmannin.

Seinastu ferð, eg var og vitjaði Bob, var, tá Smyril sigldi til Aberdeen. Tá lá hann á einum ellisheimið. Ian var við, og við mær vóru eisini synirnir Andrew og Bogi. Seinastu ferð Bob og eg vóru saman, sungu Ian og eg fyrri honum: "In the sweet by and by, we will meet at the beautiful shore". Hann doyði stutt eftir.

Tá Dupultkvartettin og Tribble Trio in í Ebenezer vóru við til Gospel Convention í Skotlandi, var tað júst ígjøgnum mitt samband við hesa familjuna.

Nú um dagarnar var abbadóttur Bob við manni og vinfólki her og ferðaðist. Hetta var eitt stórt upplivilsi hjá báðum pørtum og vísir, hvussu vin-skapur kann fara í arv. Nú kann so triðja ella kanska rættari fjórða ættarliðið halda vinabondini við líka. Eg havi eisini veri í Norra og vitja Fylling í Langevåg (við Álesund). Fleiri av monnunum við "Silver Spray", vóru eisini vinir fyrri lívið. Eg helt samband við teir, til teir

Vinirnir úr Skotlandi á vitjan - Margaret, abbadóttir Bob Bruce.

so við og við fullu frá.

Bílig olja, men kortini...

Oljan kostaði, tá eg byrjaði, 30 oyru/liturin, og bensinið 35 oyru/liturin. Hetta ljóðar ikki av nógvum, men sammett við lønarlagið tá, mundi tað vera eins dýrt og í dag. Í 1940 var tímalønin 76 oyru um tíman. Eitt ár ella seinni fór hon upp í eina krónu. Tá kostaði oljan eisini 30 oyru. Eg hevði oljuna í 19 ár fram til 1972. Heri Hjelm tók yvir, men hann gavst skjótt við tí, og so tók Hans (Hansmann) Debes yvir.

Aftur at sigla Vit fluttu til Havnar í 1972, og eftir stuttari tíð fór eg aftur til sjós, hóast eg nú nærkaðist teimum seksti. Eg fór við gomlu "Sólborg" við kraftblokki eina tíð. Eg var ellisforseti umborð á "Sólborg", men eg var ofta fyrstur uppi, tá teir róptu at kasta. Eiler var skipari, men aðrir skiparar vóru eisini. Palli

Johannesen og Agga í Garðastovu, báðir vestmenningar. John hjá sterka Jákupi var stýrimaður. Beðin Christiansen var 2. stýrimaður. Og tað var munur á skipum, frá tí eg fyrstu ferð fór burtur sum 13 ára gamal við "Merkur". Vit vóru tveir mans um kamarið og heitt og kalt vatn, og í dag er tað enn flottari. "Norðfarið", sum var bygd í 1929, varð roknað sum eitt framúr nútímans skip tá í tíðini, men hon hevði einki WC - bara bukku!

So komu Cubabátarnir. Eg fór við einum av teimum sum 1. stýrimaður at liggja við boripallarnar í Norðsjónum og við Hetland. Vitingu eina ferð ein so stóran sjógv, at allir rútarnir í stýrihúsinum fóru. Eg var einsamallur á brúnni, men eg var so heppin, at eg sá sjógvin umborð á "Sólborg", men eg var ofta fyrstur uppi, tá teir róptu at kasta. Eiler var skipari, men aðrir skiparar vóru eisini. Palli

hildið meg fastan við. Glasið, sum kom inn, skar meg í hondina, og eg bløddi nakað illa. Alt gjørdist myrkt umborð, tí sjógvur kom í el-skipanina, men telefonin riggaði tó framvegis, so vit fingu rópt á boritornið, at vit høvdu fingið hendan skaðan. Vit fingu sett oljulan-ternurnar upp, og so fingu vit ein leidning úr maskinrúmunum upp í stýrihúsið, so vit fingu ljósið aftur. Stýrigreiðirnar, sum eisini vóru heftar at streymi, fóru, so vit máttu stýra við hond. Tað var strævið, tí tað vóru so nógvir umdreyningar. Vit lensaðu so inn til Kristansand, og eitt annað skip, sum lá við boripallin, kom í fylgi við okkum.

Aftaná tíðina við Cubabátinum gjørdist eg tollari í Havn um summarið í fyra ár - í feritíðini. Um veturin var eg burtur við "Sólborg", og eg sigldi eisini nakrar túrar við "Bliki" hjá Skipafelagnum.

Soleiðis endaði seinasti túrur til skips hjá Andrew.

Bjargaði

"Skúmaranum"

Eftir, at eg var vorðin um 75 ár, var eg vaktarmaður (náttavakt) á Skipasmiðjunni í nøkur ár. Tað var hugaligt at kunna gera nyttu, hóast komin væl til árs. Eina náttina illveður var, var "Skúmarin" við at slíta, men eg fekk í ein enda og fekk hálað hann so frægt inn, at eg kundi leypa umborð og binda hann aftur. Havi lukkutíð altíð verið lættur á fótum, til eg gjørdist lamin fyrri nøkrum árum síðani.

Seinasta túr 79 ára gamal Mín síðsta túr gjørdi eg sum 79 ára gamal. Tá ringdi Eiler (Jacobsen) til mín og bað meg koma við sum 2. stýrimann við rækjutrolaranum "Sólborg" at fáa sett skjótil á túrin. Eg segði ja, og John Joensen kom við sum 1. stýrimaður. Vit fóru upp til Svalbard, og vit skuldu fara av í Longyearbýnun, men vit sluppu ikki inn fyrri ísi. Vit royndu fleiri ferðir at bróta okkum inn. So var umhugsað, at vit skulu fara inn við kava-skutarum, men so komu ávarðingar um, at teir høvdu sæð ísbjarnir har á leið. At enda varð ein tyrla útvegað, og hon setti seg á ísin nærindis skipinum. So blivu vit triggir loraðir umborð á ísin og gingu yvir til helikoptaran. Sjálvur var eg í svartaskóm, men ísurin var turrur, so tað bilti ikki.

Eg hevði bát og róði út - eisini aftaná at vera lagstur upp á land. Á tann hátt kundi eg forsýna allari familjuni við fiski.

Eg var eisini einar triggjar ferðir í Nólsoy og av-reiddi. Hugurin til sjógvin hevur altíð verið góður og veiðihugurin ikki minni góður. Enn gleðist eg um at hoyra, at tað gongst flotanum væl, og tað hendir seg, at onkur skipari stökkur inn á gólvið at práta og siga frá. Eg var ofta í Undirhúsinum, men tá heilsan fór at bila, mátti eg gevast við tí.

Nógv av hesum, ið eg havi greitt frá, hevur ikki verið í egnari styrki, men av náði Hansara, ið øllum ræður. Hann eigur æruna og tøkkin. Eg vil enda við at takka øllum, ið eg havi havt við at gera, og sendi eina heilsan og Guds signing til okkara siglandi fólk.

Vit takka Andrew fyrri hesa samrøðuna og tað ískoyti, hann her hevur givið okkara fiskivinnu-søgu. Hansara sera virkna lív endaði fyrri uml. 10 árum síðan, tá hann fekk eina heilabløðing og gjørdist lamin. Men høvðinum bilar einki, og hann hevur framvegis sama lívsjáltandi sinnalag.

Andrew og Mia húsast framvegis saman í Jóannes Paturssonargøtu. Tey hava verið gift í skjótt 64 ár. Tey fingu fyra børn, Andrew, Gunvør og tvíburðarnar Bogi og Bergur. Andrew doyði fyrri nøkrum árum síðani. Barnabørnini eru 9 í tali, og langommu- og -abbabørnini eru 5 í tali.

Rætta heimasíðan hjá Silver Spray er: www.silver-spray.com

Bob Bruce, vinurin úr Skotlandi.

Hetta er upprunaliga turkihúsið hjá Dias á Heyggi.

Framhald av
síðu 12

Í handlinum hjá Søren Pram Sørensen. Her fæst ein sera góð mynd av hvussu handlar vóru í gomlum døgum. Handilin er tí eitt rættiligt fornminnissavn.

Okkurt av teimum hevur eisini onkra serliga søgu, sum t.d. tá sjórænarar høvdu kravt eitt seyðafylgi, sum skuldi haldast inni í einum gróthúsi, men fimti Hanus fekk gandað eitt slíkt ilveður, at sjórænaraskipini máttu rýma.

Tveir fiskimenn fastbúgvandi í Fugloy Henda dagin, FF-blaðið var í Fugloyinni, høvdu vit sjálvsagt eisini áhuga fyri at vita, hvussu vorðið er við fiskimonnum í oynni. Og vit funnu fram til, at slíkir finnast, hóast støðan ikki er tann sama, sum hon eina ferð var. Fyrra partin av hesi øldini mundu vera einir 30 fiskimenn bert á Kirkju umframt teir, sum vóru í

Hattarvík. Taka vit Fugloyinna sum heild, vísa hagtøl hjá FF, at í 1962 vóru 33 fiskimenn og at longu í 1970 var talið komið niður á 17 mans. Í dag eru bert tveir fiskimenn eftir í oynni, so minni kann tað næstan ikki vera.

Fráflytingin av fiskimonnum tók rættiligt dik á seg í línubátatíðini, sum av álvara tók seg upp fyrst í 60-unum. Hesa tíðina vóru bátarnir á saltfiskeveiðu um summarið og tá kundi sleppast heim millum túrar, men tá skipini vóru á ísfiskeveiðu um veturin, varð steðgurin heima so stuttur, at tað var als ikki var hugsingur um at sleppa heim, og tá var, sum sagt, nógv lættari at búgva í Klaksvík.

Eitt, sum skundaði undir hesa gongd, var, tá veg-

urin varð gjørdur millum Hattarvík og Kirkju. Tað kundi havt tálmað gongdini, um vegarbeiðið var gjørt um veturin, tí tá kundu menninir siglt um summarið og annars gjørt tað arbeiði, sum vanliga skuldi gerast í bygðini um veturin, men valt varð at gera vegin um summarið, og tað var gott, so leingi tað vardi. Men tá vegurin var liðugur, var einki at vera eftir til, og so kundi eins væl flytast.

Teir báðir fiskimenninir, sum í dag búgva á Kirkju, eru Johan Lydersen, og systirsonur hansara Andrass í Frammsstovu, og tað er hann, sum nú setur nýggjar fugloyingar við, sum vit áður hava greitt frá.

Sum sagt er Fugloyggin verd eina vitjan!

Hetta er Bakkahjallur. Søgan um hann er henda samb. J Símun Hansen: Undir sjeýarákrínum kom ein eingilskmaður inn á víkina. Teir settu bát út og róðu í land, meðan børn og konufólk flýddu í hagan. Teir vóru heldur ólátaðir, men gjørdur ikki stórvegis skaða. Kortini kravdu teir at fáa 20 seyðir. Hattiskingar fóru á fjall, men so fór hann at lota inn á víkina, og eingilskmenninir sluppu sær umborð aftur at bíða. Hattiskingar komu aftur við teimum 20 seyðunum, sum vóru latnir inn í Bakkahjall, men tá var so brimligt, at eingin hætti sær í land. Brimið vaks meir og meir, og eingilskmaðurin mátti rýma til havs. Fimti Hanus var tá á lívi, og eingin ivaðist í, at tað var hann sum hevði bjargað teimum úr hesum vanda.

Gullbrúðarparið Laura og Absalon Lydersen. Tey bæði høvdu eina rimmar veitlsu sunnudagin, har tað vóru 150 gestir. Fyrst vórðu tey vakt við sangum morgunin. Kl. 12 var farið í kirkju. Kl. 14 var døgurði, sum var hildin í lærarahúsunum. Her kundu 50 sita til borðs, so tað vóru trý borðhald. Síðan var kaffi heima hjá teimum sjálvum. Aftaná var dansur til tann ljósa morgun!

Navnabretti á Fram KG 309, sum er ein av gomlu bátunum í Fugloy.

Gamli handilin sæð
uttanifrá.

70 ár síðani at “Nólsoy” gekk burtur

Árið 1934 var eitt rættiligt vanlukkuár hjá føroyskum fiskimonnum. Í mai mánaði hetta árið umleið somu tíð hvurvu tvær sluppir. Onnur var “Nólsoy” við 20 monnum, og hin var “Neptun” við

23 monnum. Við “Neptun” fóru ikki færri enn 8 mans úr Mykinesi. Onnur skip, sum fóru hetta ári men uttan tap av mannalívum, vóru: “Standard”, “William Stephenson”, “Sigrid” og “Tjaldrið”.

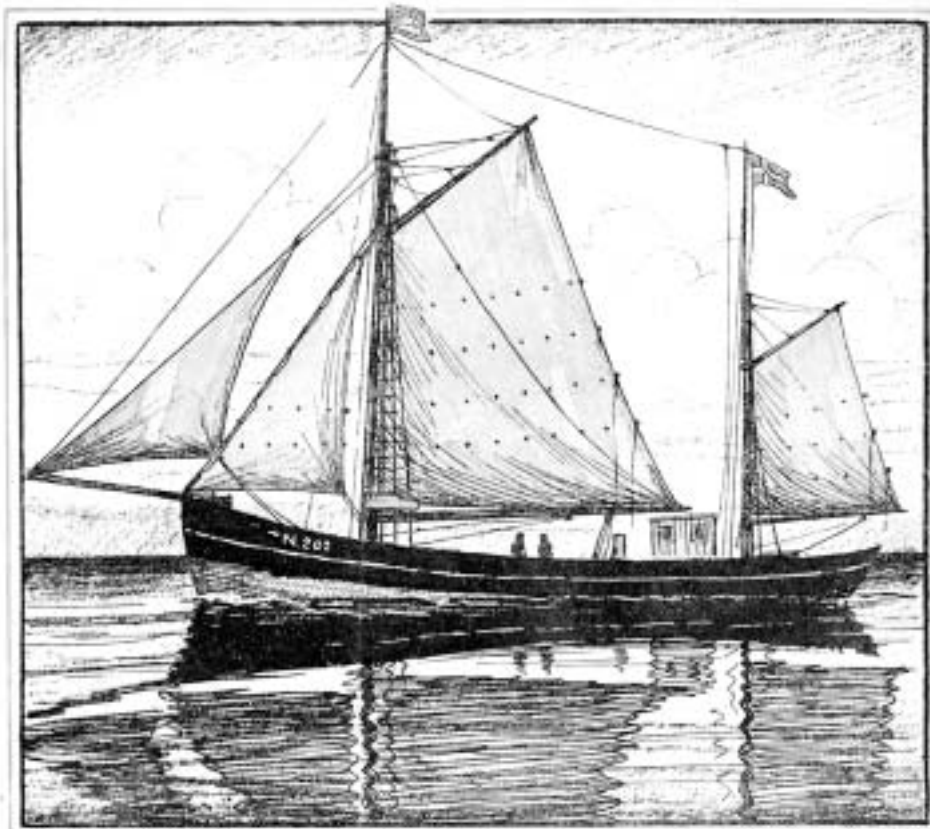
Hendan greinin umrøður “Nólsoy”. Tað var Müller reiðarið í Havn, sum átti skipið. Eiden Müller, sonur reiðaran Ebbu Müller, skrivur fylgjandi um hesa slupp og tað sum hendi:

“Nólsoy” var ein lítill slupp, TN 202, bygd í Elmsborn í Týsklandi í 1880. Til fiskiskap undir Íslandi hvarv hon í 1934 og hvørki skip ella manning spurdist aftur. Hetta var ein sonn sorgarhendring. Skipari var Hans David Hansen úr Hósvík og flestu av manningini, einir 20 í tali, vóru úr Hósvík og bygdunum har nærindis. Hjá mammu var tað ógvuliga sárt at boða familjunum frá. Tað vóru djarvir og raskir fiskimenn, sum vóru við “Nólsoy”, og sjálvsagt rakti sorgin djúpt í teimum mongu heimum sum varaðu av. Ongantíð gjørdist greitt, hvussu tilburðurin var farin fram, men um nakað um somu tíð fórst ein onnur føroysk slupp, “Neptun”, og har spurdist heldur eingin aftur, tíverri.

Tann tíðin tá “Nólsoy” hvarv, apríl-mai, skuldi heldur ikki verið ringasta tíð av árinum. Í bókini “Tað hendi umborð” hjá Svenning av Lofti er ein frásøgn frá Christian Olsen, ættaður av Eiði, men búsitandi í Havn. Hann var undir Íslandi tá og minnst illveðri fyrst í mai í 1934 sum tað ringasta hann hevur upplivað. So roknað varð við, at sovæl “Nólsoy” sum “Neptun” eru farin í hesum veðrinum.

Gitingar hava verið um, hvørt skipini kunnu hava rent saman, men hetta verður avvíst av øðrum.

Trúlovisringurin hjá Onnu. Hannebeth Joensen í Sumba eigur í dag ringin. Ringurin hjá Bernhardi, sum hann bar, tá hann varð funnin, varð stoyptur um til eitt hjarta og settur á ringin hjá unnustuni Onnu. Hon bar hann til sín doyggjandi dag.

Ringurin
Tað einasta, sum frættist aftur frá “Nólsoy” var, at 27. mai 1934 rak eitt lík av einum manni á land við Eyrabakka í Íslandi. Maðurin hevði ring á fingrinum og av honum kundi staðfestast, at hetta var 31 ára gamli Bernhard Henriksen úr Sandavági.

Hetta gevur grundarlag fyri eini sera áhugaverda søgu, men fyrst skal sigast, at við hesum forlissinum var tað á sama hátt, sum við so nógvum øðrum forlissum. Fólk gingu í óvissu. Skipini plagdu at koma heim ávísa tíð, og tað komu tey flestu eisini. Men so vóru tað onnur, sum ikki komu vegin fram. Her var einki annað at gera enn at bíða og vóna, men sum dagarnir gingu minkaði vónin, og ein dag varð so staðfest, at skipið var farið og kom ikki aftur.

Men aftur til ringin hjá Bernhard, sum henda

vakra søgan kom burtur. Gentan hjá Bernhard var Anna Jacobsen, eisini úr Sandavági. Tey bæði høvdu verið trúlovað í 4 ár og høvdu havt ring í háltv annað ár. Tá í tíðini varð ikki lopið framav á hesum økinum.

Bernhard varð jarðaður á Eyrabakka og á grøv hansara stendur ein vakur minnissteinur, sum ein Arge hevur gjørt. Har standa eisini nøvnini á teimum sum fórust við “Nólsoy”.

Anna fekk ringin sendandi, og hon lat gera eitt hjarta, sum hon setti á ringin, og bar hon hann allar sínar dagar. Hon giftist ongantíð, og hon doyði í 1972, 65 ára gomul.

Bóðu systirina ikki syrgja
Ein slíkur skaðatilburður elvdi sjálvsagt til stóra sorg hjá teimum nærmasta. Í hesum førinum vóru tveir beiggjar farnir. Hin kallaðist Johannes.

Men teir báðir hjálptu sjálvir sínum at koma yvir sorgina. Eina náttina droymdi systirin Elsa, at tað varð bankað uppá hurðina. Í fyrsta umfari

latst hon sum einki, men so varð rópt: “Elsa, lat upp”. Hon so gjørdi. Tá stóðu beiggjarnir báðir

uttanfyrri í líki av einglum. Teir hildu um hvønn annan og søgdu við systirina: “Syrg ikki meira yvir okkum. Vit hava tað gott!”.

Dagbókin

Í samband við Bernhard er eisini ein onnur áhuga-verd søga, og tað er dagbókin hjá honum. Hon er frá árinum 1930. Bernhard hevur skrivað niður fyri hvønn dag í árinum tað, sum hann hevur upplivað, t.v.s. bæði á landi og sjógv. Hetta er tískil ein samtíðarsøga frá einum tíðarskeiði, sum liggur nærur 75 ár afturi í tíðina. Her fæst eisini ein mynd av eini persónligheit, sum vit eisini fáa váttað av teimum, ið minnast hann.

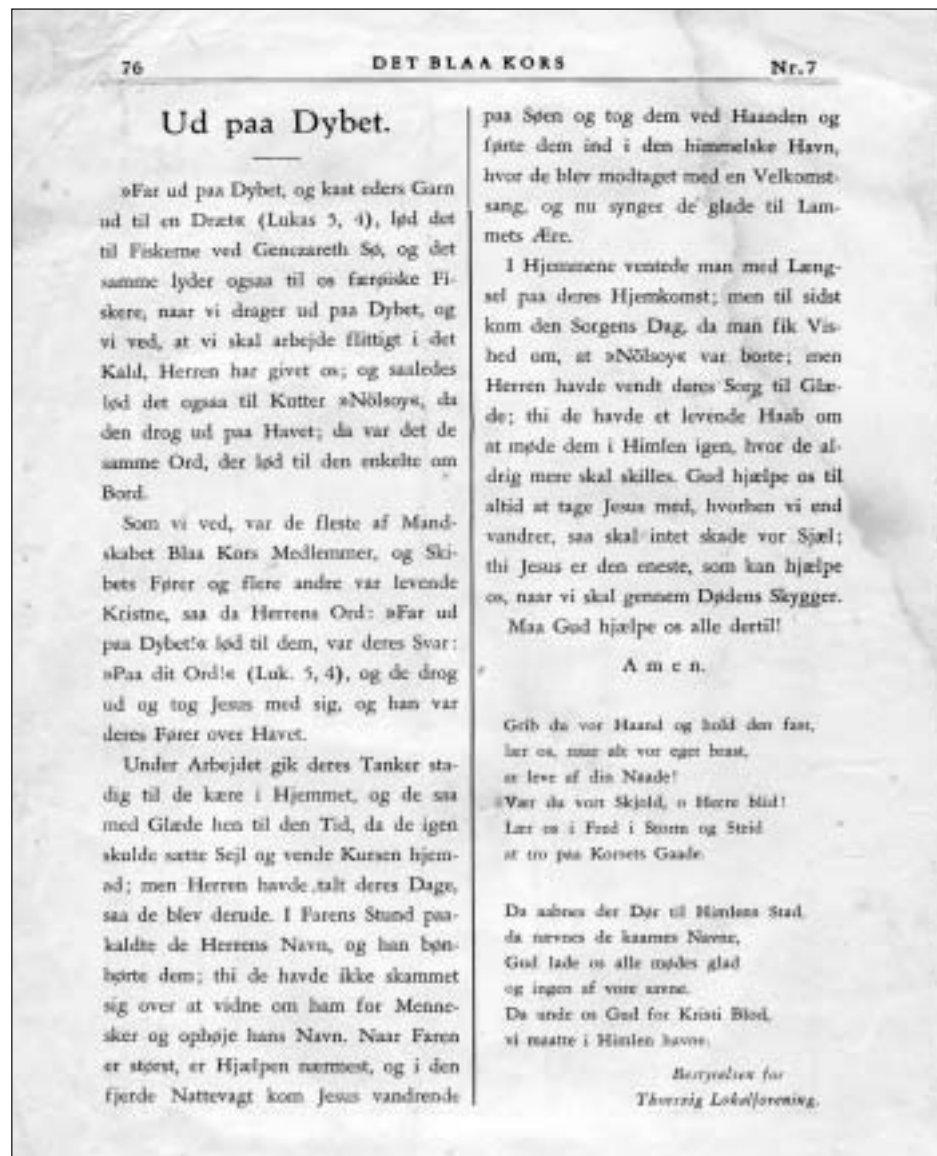
Bernhard var virkin missíonsmaður, og hann var eisini blákrossari. Hann var sera fittur í hondunum og m.a. bant hann bókur inn, tá hann var heima.

Dagbókin hjá honum er

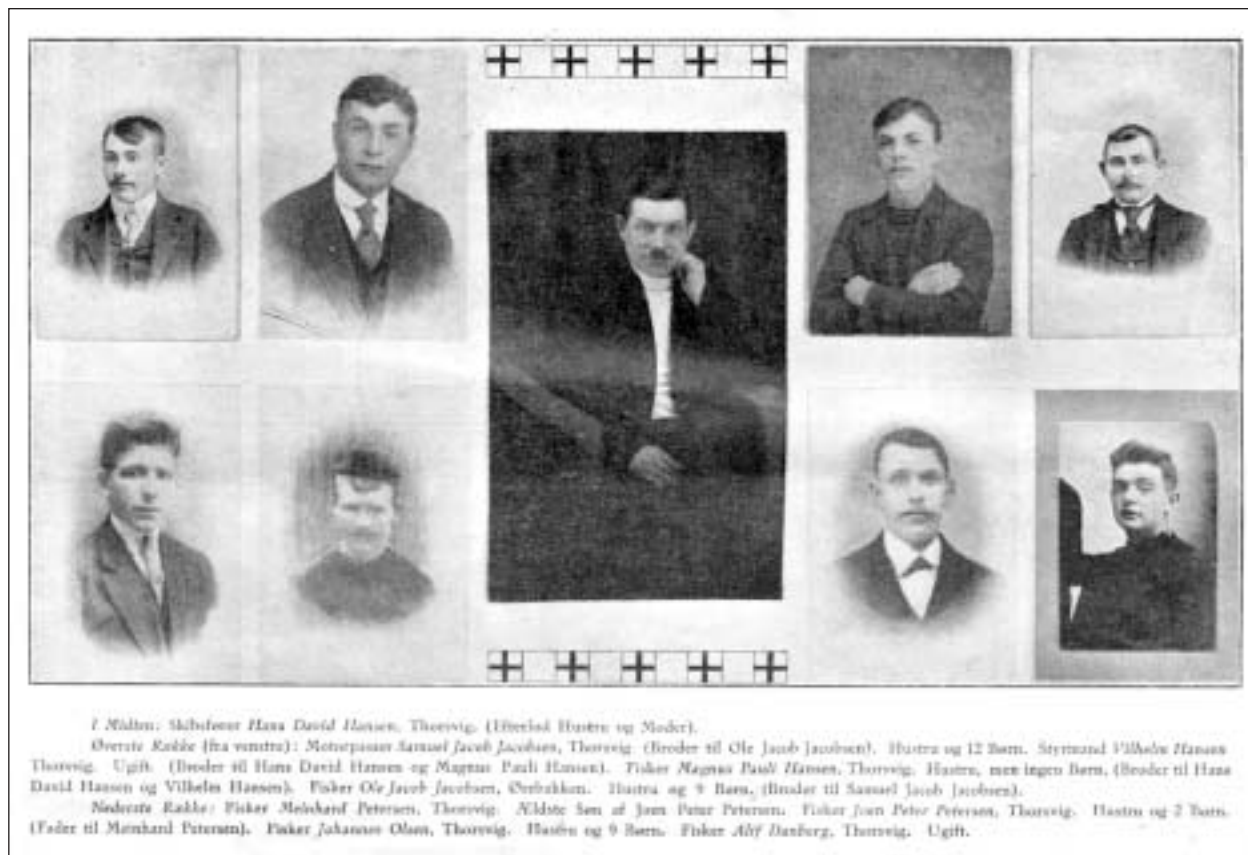

Bernhard.

eisini um kærleikssøgu hansara. Hann hevði hug á Onnu, men fekk ikki sagt tað við hana, áðrenn hann fór til Havnar at rigga til at fara til skips á vári 1930. Dagin fyri, at teir fara avstað, sendir hann henni bræv um hetta. So túrurin gekk við at hugsa um, hvat svarið mundi fara at vera. Tá hann kemur heim aftur, vísir tað seg, at hon hevur somu hugsan sum hann,

Minningarorð frá Blá Kross í Hósvík.

og Bernhard kann nú kalla seg forlovaðan.

Hann fer avstað aftur, og nú er spenningurin at fáa bræv frá gentuni. Men túrurin kemur til enda, og teir fara heimuttan, at hava verið inni har, sum brøvini eru send! Víst er nógv broytt, nú teir umborð á "Skálaberg" kunnu sita og chatta við gentuna yvir alnótina.

Frásøgnin hjá Bernhard er ein einstandandi lýsing av lívinum umborð á eini slupp og umstøðunum tá. M.a. greiðir hann frá teirri stóru broyting, tá teir finga radio umborð, og tað bar til at lurta eftir sendingum ymsastaðni frá í heiminum. Sjálvir var Bernhard kokkur, so tað lá væl fyrri hjá honum at lurta. Tað, sum hann sjálvur legði størstan dent á, vóru tær gudstænastur

hann hoyrði, m.a. úr Stockholm, har hann eisini skilti hvørt orð.

Og so greiðir hann frá, hvussu stórt afturstig tað var, tá radio gjørdist í ólagi, og einki hoyrdist.

Bernhard greiðir eisini frá, hvussu hann sum fiskimaður upplivdi sáttmálasamráðingarnar í 1930, tá tað veruliga var útlið fyrri verkfalli. Men semja gjørdist og teir fóru avstað, sum ætlað.

Tað sum eisini lýsir lyndið hjá Bernhard er, at fyrri dag hann skrivar endar hann við: "Alt væl".

Hetta árið í 1930 var Bernhard við "Suðuroy",

Hannebeth, Johanna Bertha, er upkallað eftir mammubeiggjunum, sum fóru við "Nólsoy" fyrri 70 árum síðan.

sum eisini var eitt skip hjá Müllerreiðarínum. Skiparin var tann sami - so teir eru farnir saman av "Suðuroy" umborð á "Nólsoy".

Eftirmælið hjá Onnu

Anna hevur eisini sjálv skrivað í dagbókina hjá Bernhaldi, eftir at hann er farin. Og skal partur av hesum endurgevast. Hetta lýsir eisini, at talan hevur verið um eitt serligt og álvarsamt par.

Anna skrivar:

9. juni 1934 fór Bernhard mín elskaði til gravar á Eyrabakka í Íslandi. Hann hevði fyllt 32 ár tann 29. desember.

Gud vælsigni hansara stov har hann liggur. Hann og teir hava tað allir gott í dag.

Jólaaftan í 1932 tóku vit ringar uppá. Tað kvøldið var eitt ríkt kvøld fyrri okkum bæði.

Tá knýttust vit fyrri lívið og vóru lukkulig saman, sum eg ikki kann

Gravsteinurin á Eyrabakka. Á honum stendur:

MUGU ENN VIÐ SORG VIT SIGA
KÆRUM VINUM VÁRS FARVÆL
GÓÐAN DAGIN GLEÐILIGA
TÓ Í HIMLI LJÓÐA SKAL.

De Fare-Vande! TIL MINDE OM 20 FÆRØISKE FISKERE

Af sognepræst M N Randkær.

Havet kan ligge stille og spejlblankt. Men naar Stormen farer hen over det, kan det rejse sig i al sin Vælde. Og naar Havet er i oprør, og Stormen pisker Bølgetoppene til Skum, da er det svært for dem, som maa være paa Havet.

Vore Venner paa Færøerne er fortrolige med Havet. En stor Del af deres Tid tilbringer de paa Bølgerne. Og i den gode Fisketid er de ofte langt borte fra Hjemmet.

Færøiske Fiskere hat et vanskeligt og farefuldt Hverv. Og ofte er de paa Havet i ugevis og maa tage mange haarde Tørn.

Mange færøiske Fiskere finder deres Grav i Havet. Derfor hviler der ogsaa en vis Alvor over disse Mennesker. Mændene ved, at mange Farer møder dem, og ofte er de Døden nær. Og medens Mændene er borte, gaar Hustruer og Børn ofte i angst derhjemme. Mon de faar Far at se igen?

Den 23. April sidste Aar drog en Flok færøiske Fiskere paa Langfart, idet de skulde fiske helt oppe under Island. De sejlede fra Thorshavn med kutteren "Nólsoy". Vejret var uroligt. Og det blev Storm.

Og ved den Tid, da Kutteren skulde vende tilbage, var man paa Færøerne ængstelige for, at den var forlist, og at dens Mandskab var omkommet. Den 27. Maj fik man Vished for, at det var gået som man havde frygtet.

En Mand blev fundet ved Eyrabakka paa Island. Han havde Ring paa Fingeren, og i Ringen sad hans Kærestes Navn. Det blev da hurtigt opklaret, at Manden var en af Fiskerne fra Kutteren "Nólsoy". Den var forlist og dets mandskab var druknet.

20 Mand havde fundet deres Grav i Bølgerne.

Skibets fører og enkelte andre havde været med til at stifte Lokalforeningen i Thorsvig. Mange af "Nólsoy's" Mandskab var Blaa Kors Folk.

Vi mindes dem med tak til Gud.

Og saa tænker vi kærligt paa deres Kære, som er tilbage. Det er nogle Hustruer, som savner deres Mænd, og mange Børn, der ikke mere skal se deres Far her paa Jorden.

Det er vor inderlige Bøn til Herren, at han vil velsigne hver enkelt af dem, og at han ved sin frelserhaand vil lede dem, indtil Maalet er Naet.

Men ak, de Fare-Vande,
Hvor kan jeg finde Spor

Befæst mig dog de Tanker
Jeg snart i Himlen Staar!

Hetta er tað, sum Blákrossblaðið skrivar í 1935 um hesa hending.

Framhald á næstu síðu

Framhald av undanfarnu síðu

greiða frá í bókini. Vit bóðu Gud um at væl-signa okkum og okkara framtíð og gleddu vit okkum til, at vit skuldu koma saman. Tað var sum vit ikki tonktu annað, at nú nærkaðist tíðin, og var tað nú blivið meira vist, at vit komu saman. Gud sá, at tað var betur, at hann tók mítt **besta** heim til sín, tí alt er gott, ið Hann ger, um tað er ófatiligt fyri

okkum. Men Gud hjálpi og læri meg at boyggja meg undir hansara vilja, sum er tann besti, og sum hevur makt í himli og jørð.

1 ár og 4 mánaðir høvdu vit ring saman.

Gud vælsigni okkum.

Fara at prenta dagbókina

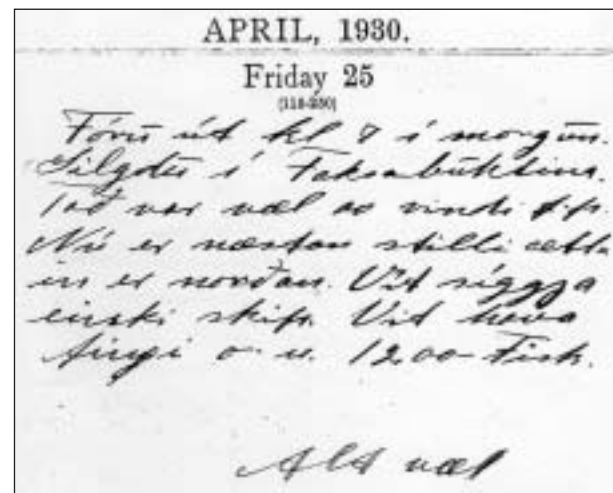
Bæði umrøddi ringur og

dagbókin eru í varðveitslu hjá Hannebeth, Johannu Berthu, Joensen, í Sumba, sum er systurdóttir Bernhard. Hon er uppkallað eftir teimum báðum, Johannes og Bernhard. Afturat hesum var Anna gumma hennara, og tí er hon tann nærmasta at eiga hesar lutir.

Vit hava fingið loyvi at taka kopi av dagbókini, og vit ætla at fara at prenta stóran part av henni her í

blaðnum. Ikki minst er hansara samtiðar lýsing av sjólvínunum framúr áhugaverd. Men eisini tað, sum hann skrivar um, hvat menn tókust við, tá teir vóru heima, hevur stóran áhuga.

Hetta er bert ett lítið dømi úr dagbókini. Tilsamans fyllir hon eina heila bók.

Vinnunevndin hjá Norðurlandaráðnum á vitjan

Mikudagin í seinastu viku var vinnunevndin hjá norðurlandaráðnum á vitjan í Føroyum. Nevndin hevði avgjört hesa ferð at hava sín summarfund í Føroyum og Íslandi.

Limirnir komu til Føroyar týskvøldið og ótu døgurða í Kirkjubø. Mikumorgunin hevði nevndin fyrst fund við vinnunevndina hjá løgtinginum, og síðan vóru ymiskir stovnar vitjaðir. Fyrst var tað Føroya Tele við Andrass Róin og síðan fekk nevndin frágreiðing um undirsjóvartunnellir frá Dávið Reinert Hansen, stjóra fyri tey feløg sum reka og byggja hesar tunnellir.

Farið varð til Íslands við Norrønu, og undan fráferðini var fundur við Óla Hammer, har hann greiddi frá hesi spennandi verkætlan, sum "Norrøna" er.

Hósmorgunin var komið til Íslands, og her var vitjað á eini teirri størstu vatnorkustøð í Europa, sum er undir bygging. Í Húsavík varð vitjað á Hvalaforminnissavninu m og aftaná skuldi farast við báti at eygleiða hvar, um líkindi vóru.

Fríggjadagin varð vitjað á Akureyri, har tað m.a. varð hildin ein fyrilestur um vilkorini hjá smáum kommunum. Hagani var farið til Reykjavíkar og flogið varð hesum leygardagin.

Í nevndini eru 13 limir, og við starvsfólki var ferðalagið gott 20 fólk. Limirnir komu úr øllum norðanlondum, tó eru Føroyar ikki umboðaðar. Við tveimum limum ber heldur ikki til at vera alla staðni, hóast vinnunevndin skuldi verið av okkara størsta áhuga. Ikki minst í hesum døgum.

Her síggjast føroysku umboðini á fundinum: F.v. Kristina Samuelsen, skrivari í Vinnunevndini. Síðan Henrik Old, Heðin Zachariassen, Kjartan Joensen og Alfred Olsen.

Hetta er javnaðarbólkurin í nevndini. F.v. eru tey: Per Erik Granstrøm, Svøríki, Ole Vagn Christensen, Danmark og Miapetra Kumpula úr Finlandi.

Limirnir eru býttir upp eftir floksliti. Miðflokkar og konservativu bólkarnir eru teir størstu við fyra limum hvør. Síðan er javnaðarbólkurin við trimum limum. Síðan eru tveir bólkir við einum limi hvør.

Ein av limunum er danski fólkatingslimurin Ole Vagn Christensen. Hann var annars her í mai sum limur í matvøru-

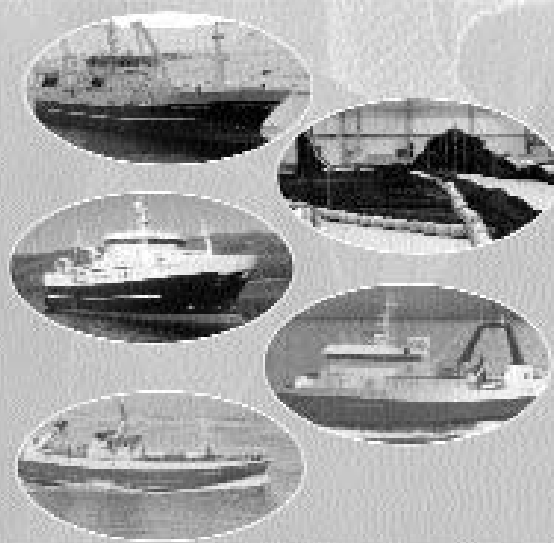
nevndini hjá fólkatingsinum, og høvdu vit tá eina grein við lýsing av honum.

Hóast tað ikki var nógvtíð, so var hann inni á gólvinum hjá FF, har hann og Óli Jacobsen fingi eitt prát um stöðuna í Føroyum. Ole Vagn var frammanundan kunnaður um TV2 málið og hann fekk eina nærri útgreinjing av tí nýggja í málinum, sum vit

lýsa í blaðnum í dag. Hann fekk annars tilfar við sær, sum hann kundi nýta sum kunning til hinar limirnar í nevndini.

Tað er ikki ivi um, at Ole Vagn er okkara maður í hesum máli. Og at hann tekur undir við, at danir skulu ikki leggja seg útí innanhýsis mál í Føroyum, soleiðis sum tað verður gjørt.

Vit hava útgerðina til trol- og nótaflotan

- Flóttitrol
- Botntrol
- Rækjutrol
- Snurpunótir

VÓNIN

Høvuðsskrivstova:
Bakkavegur 22
530 Fuglafjørður
Telefon 444 246
Telefax 444 579

Tórshavn:
Viðarnes
100 Tórshavn
Telefon 354 391
Telefax 313 319

info@vonin.com - www.vonin.com

Eg ynski at gerast haldari av FF-blaðnum fyri bert 50 krónur um ársfjórðingin

Verður sent ópostað (vit gjalda postgjald)

Navn:

Bústaður:

Bygd/býur:

FF-blaðið - postsmoga 58 - FO-110 Tórshavn

Vit eru at hitta á tlf. 31 15 69 ella ff-blad@post.olivant.fo

Hevur vitjað Føroyar í 56 ár:

Olov Ånstad aftur í Føroyum

Einaferð í tíðini hevði Holland tveir uttanríkisráðharrar. Onkur spurdi tá, um hetta ikki var í so nógv hjá einum so lítlum landi. Svárið var, at tess minni eitt land er, tess størri er útheimurin. Og hetta merkti so eisini tørv-in á uttanríkistænastu.

Hetta er eisini galdandi fyri Føroyar. Vit hava, meira enn tey flestu, tørv á at eiga vinir uttanlands, og á tí økinum kunnu vit heldur ikki klaga. Vit hava havt fleiri frásagnir um slíkar, eisini her í blaðnum, og her er enn eitt dømi.

Tað er svenskarin Olov Ånstad, sum býr í Malmköping nakað sunnanfyri Stockholm. Hann kom til Føroyar fyrstu ferð í 1948. Fyrsti maður, hann kom í samband við, tá hann kom í land av "Tjaldrinum" var Gunnar Gunnarsson, sum var leiðari á Fiskivinnustovuni í eitt mannaminni.

Gunnar var annars eisini svágur Andrew Godtfred, sum vit hava samrøðu við í hesum blaðnum og við Brynhild Absalonsen, sum vit fyrr hava havt samrøðu við.

Gunnar var sera fryntligur maður og kom at kenna ein hóp av fólki - serliga í hinum norðanlondunum. Tað er eingin ivi um, at hetta hevði stóran týðning fyri okkara fiskivinnuviðurskifti uttanlands. Gunnar bjóðaði Olov við til hús og sigast skal at Herborg var ikki minni fyríkomandi. Tá byrjaði eitt vinarlag, sum vardi alt lívið.

Olov sigur, at tað fyrsta, hann minnst um Gunnar, var, at hann átti ein bil av merkinum Singer. Frammanundan kendi hann bert hetta merki frá seymimaskinum, og hetta man vera tað, sum vit onnur eisini gera.

Gunnar doyði fyri 12 árum síðani og Herborg nøkur ár seinni. Men nú er vinarlagið farið í arv til børn og abbað børn hjá Gunnar og Herborg. Serliga er tað Heri Simonsen, sonur Ingu hjá Gunnar og Herborg, sum hevur havt sambandið.

Hetta gjørdi, at vit í fjør kundu endurgeva sera áhugaverdar myndir, sum Olov hevði tikið í Føroyum tær ferðirnar, hann hevur verið her. Myndirnar eru serliga frá fyrstu

Á Bátasavninum í Leirvík - Olov Ånstad, Astrid Gerðalíð, Jógvan Gerðalíð og Anna Maria Ånstad.

Ein tiltrondur kaffimunnur á veg til Eiðis - Anna Maria og Olov Ånstad.

Vit síggja Gunnar á eini av sínum mongu ferðum. Undir liðini á Gunnar er Anna Maria Ånstad. Uttast t.h. er Símun Hansen og uttast t.v. er kona hansara Karla.

ferðini hjá Olov í Føroyum í 1948, men eisini eru áhugaverdar myndir frá 1963, tá regluliga flúgv-ingin uppá Føroyar byrjaði.

Olov og konan Anna Maria hava nú verið í Føroyum á vitjan. Tey eru ikki ársungar longur. Hann er 85 ára gamal og hon er 84 ár. Ferðin til Føroya er

veruliga hátturin hjá Olov at halda sín 85 ára føðingardag. Tey bæði hava annars sama føðingardag. Tað kann sigast, at hesi bæði hava hildið longri á

enn nógv onnur. Um eitt hált ár eru tað 70 ár, síðani tey hittust fyrstu ferð! Olov spældi við í einum kirkjuligum orkestri, tá hann fekk eygna-kontakt við Onnu Mariu, sum sat á áhoyrarapláss-unum. Hann helt hana vera fitta tá, og tað heldur hann framvegis!

Í 1940-unum hevði Olov ein fotohandil, so tað man vera hiðani, hann hevur fingið sín áhuga fyri myndatøku. Síðani gjørdist hann blaðmaður. Sein-ni arbeiðdi hann við keyp og sølu av húsum, so hansara virksemi hevur verið sera fjølbroytt.

Tey eiga seks børn, 23 barnabørn og 13 langabba- og ommubørn. Olov er við í Lions Club, og hann hevði eisini samband við Lions í Havn, tá hann var her.

Blaðið Eskilstuna-Kurieren hevði í summar eina samrøðu við Olov. Her var hann m.a. spurður, um hann hevði nakran serligan dreym. Hann svaraði: "at ætlanin um at sleppa aftur til Føroyar í summar skuldi eydnast". Og tað gjørdi hon.

Ferðin til Føroyar gekk væl. Olov helt, at tað "rullaði" akkurat líka illa at koma inn gjøgnum Sør-vágssfjørð, sum tað gjørdi, tá hann fyrstu ferð fleyg til Føroyar í 1963. Um-framt konuna vóru sonurin Ingvar og unnustan Siv, dótturin Irena og sonur hennara Håkan við í ferðini. Tey vildu fegin upplivað Ólavsøkuna, men stundir vóru eisini at fara ein túr norður eftir, og sóu tey Føroyar frá tí allar vakrastu síðuni - ógloym-andi latur bæði á Eiði og norðuri við Gjógv. Tey ynsktu eisini at vitja í Fuglafirði, har tey hittu Odvør og Jógvan á Lakjuni og í bátasavninum í Leirvík, har Jórún og Osmund Justinussen tóku ímóti teimum. Odvør og Jórún eru eisini døtrar hjá Herborg og Gunnar.

Olov hevði eitt serligt ynski, og tað var at hitta ein gamlan vinmann aftur. Í 1949 hevði hann hitt Jógvan Gerðalíð og høvdu teir tá eitt serligt samstarv. Í sambandið við kongavitjanina hetta árið varð ein filmur upptikin, og var tað Olov sum filmaði, og Jógvan Gerðalíð sum tók ljóðið upp á plátur. Tá Margretha drotning

seinast vitjaði í Klaksvík, fekk hon eitt videoband av júst hesum filminum frá Klaksvíkar Býráði.

Tað passaði so væl, at Jógvan og konan Astrid kundu koma til Leirvíkar at hitta tey, og tað gjørdist ein sera hugnalig løta á Bátasavninum í Leirvík, har teir kundu uppfríska gomul minni. - Jógvan Gerðalíð fyllir 88 ár í hesum mánaðinum.

Tey vóru eisini sera fegin um at uppliva Ólavsøkuna og vóru serliga hugtakin av kappróðrinum og eisini av felagssangi-num Ólavsøkukvøld. Slíkt høvdu tey ongantíð droymt um at uppliva. Tey vóru eisini við til Ólavsøku-gudstænastuna og møttu 1 tíma frammanundan fyri at tryggja sær pláss at sita.

Tey ungu fingur eisini stundir at fara ein túr undir Vestmannabjörgini, meðan tey gomlu tóku tað meira avslappað, og Olov var eisini ein túr inni á Fiskimannafelag-num, har vit fingur eitt hugnaligt prát. Olov heldur FF-blaðið og skilir stóran part av tí. Hann er sera fegin um tað, hann kann lesa í blaðnum. Ikki minst helt hann greinar-nar um norðmenninar, sum flýddu til Føroyar undir krígunum vera áhuga-verdar.

Hann hevði við sær ein hóp av myndum, ið hann hevði tikið í Føroyum, og sum okkara lesarar eisini skulu fáa gleði av. Eisini eru myndir frá fiskiskapi, sum sonurin Ingvar tók, tá hann var til skips við "Sildrekanum" fyrst í 60-árunum við Júst í Túni sum skipara. Eisini hevði hann ein film við frá teirri tíðini, tá ferðafólkaflúgvingin upp á Føroyar byrjaði.

Alt hetta er áhugavert tilfar, sum fer at koma lesarum okkara til góðar.

Tað var hugvekjandi at hitta henda gamla føyavinin og eisini at hitta konu hansara. Júst hesi bæði er prógv um, at Føroyar eru ikki einsamallar í heiminum.

Vit endurgeva hesu ferð nakrar av myndunum hjá Olov. Vit senda honum eisini eina heilsan við tókk fyri, at hann vil teljast upp í skaran av Føyavinum úti í heimi.

Føroyskir myndugleikar í smáum skóm

Føroyskir myndugleikar ganga í smáum skóm, tá ið teir kenna seg noyddar at blaka ein einstakan mann av landinum, sum hevur verið her í skjótt sjeið ár, og gjørt eitt gott arbeiði fyri eitt føroyskt reiðari.

Tað heldur Óli Jacobsen, sum er formaður í Føroya Fiskimannafelag, har ukrainin Mykhaylo Pogoryelov hevur verið limur øll tey árin, hann hevur verið umborð á Roc Amador. Mykhaylo Pogoryelov, sum hevur verið í Føroyum síðani 1997, fekk 23. juli boð um at fara av landinum, tí føroyskir myndugleikar ikki vilja mæla til, at danska Útlendingastýrið leingir arbeiðs- og upphaldsloyvið hjá honum í Føroyum.

Men avgerðin er smálíg, heldur formaðurin í Fiskimannafelagnum, sum ikki - eins og í fleiri øðrum málum um arbeiðsloyvi - varð biðin um at gera viðmerkingar, áðrenn føroyskir myndugleikar svaraðu Útlendingastýrinum. Føroyskir myndugleikar siga í sínum svari til dansku myndugleikarnar, at teir ikki kunnu viðmæla, at arbeiðsloyvið hjá ukrainanum verður endurnýggjað, tí - sum teir siga - tað er ikki mangul upp á tilíka arbeiðsmegi í Føroyum.

Men Óli Jacobsen heldur hetta vera skeivt at brúka sum umbering, at tørvur ikki er á tilíkar arbeiðsmegi í Føroyum. Talan er bert um ein mann, og tað skaðar ikki stóð-

una í føroysku fiskivinnuni, um hann verður verandi umborð á skipinum.

Her skal eisini verða havt í huga, at tað hevur mangan havt stóran týðning fyri føroyskar fiskimenn, og fyri okkara samfelag, at teir eru slopnur við útlenskum skipum.

Tað kann bert skaða okkara umdømi og kanska áhugamál, at vit hava myndugleikar, sum eru so smálígir mótvegis einstøkum útlendingum, ið koma higar.

Tað skal eisini sigast, at tað er munur á at loyva nýggjum útlendingum inn á føroysk arbeiðspláss, og so nærmast at útvisa teimum, sum eru her. Í hesum førinum er hóast alt talan um ein mann, sum næstan lýkur treytirnar fyri at fáa

ríkisborgaraskap í landinum og sum sambandið er ein fongur at hava umborð.

Vit halda at her kundi gott verið víst eitt sindur av stórsinni.

Tað seinasta nýggja er, at innlendismálaráðið sigur seg vilja viðgera málið av nýggjum, tí teir ikki hava havt nóg nógvar upplýsingar, tá málið var viðgjørt.

Hetta broytir ikki okkara meting. Ráðið kundi fingið allar upplýsingar, sum tað kundi ynskt, við at ringja til reiðarið. Men vit meta, at myndugleikin má í øllum førum hevur vitað, hvussu leingi maðurin hevur verið í Føroyum, og at hann var í vinnu.

Hetta er nóg mikið fyri FF at gera sína niðurstøðu í málinum.

Syndaoffurið

Tí at eisini páskalamb okkara er dripið, Kristus. 1. Kor. 5,7

Í flestu fornum átrúnaðum var tað siður at ofra til gudarnar, fyri at blíðka og føða teir og fyri at gera seg verdan til teirra hjálp.

Hetta er hvørki grundlagið ella hugsanin aftan fyri ofringarnar, sum Gud bað fólkið gera í Gamla Testamenti.

Ofringarnar, og serliga syndaoffurið, vóru fyrst og fremst eitt náðimiðal, givið av Gudi, har hann fyrigav fólkinum í kraft av ofrinum. (3. Mós.)

Við at synda móti tí heilaga Gudi kom fólkið undir Guds vreiði og dóm. Gjøgnum offurið opnaði Gud ein møguleika fyri, at syndarin kundi gerast sáttur aftur við seg.

Sáttargerðin, fyrigivingin bleiv gjørlig, við at syndin bleiv førd yvir á offurdjórið, saman við syndajáttan og bøn. Djórið mátti so láta lívið sum gjald og viðurlag fyri syndirnar. Ósek djór máttu láta lívið, fyri at syndasek menniskju kundu fáa fyrigiving og harvið varðveita lívið.

Offurdjórið var sostatt ein "staðgongu-, tiltaks- og varamaður" fyri syndaran.

Hetta er høvuðsgrundin aftan fyri ofringarnar.

Skalt tú "skilja" Jesu sáttargerð á krossinum rætt, er neyðugt, at tú sært hann hangandi, líðandi og bløðandi á krossinum í ljósinum av hesum sannleika úr Gamla Testamenti.

Jesus var tað sanna, reina, lýtaleyta og endaliga páskalambið, sum Gud legði alla heimsins synd yvir á. Hann leið, bløddi og doyði ikki fyri egnu syndir, men fyri tínar - fyri allar heimsins syndir. Hóast hann sjálvur var uttan synd, bleiv hann av Gudi gjørdur til synd okkara vegna.

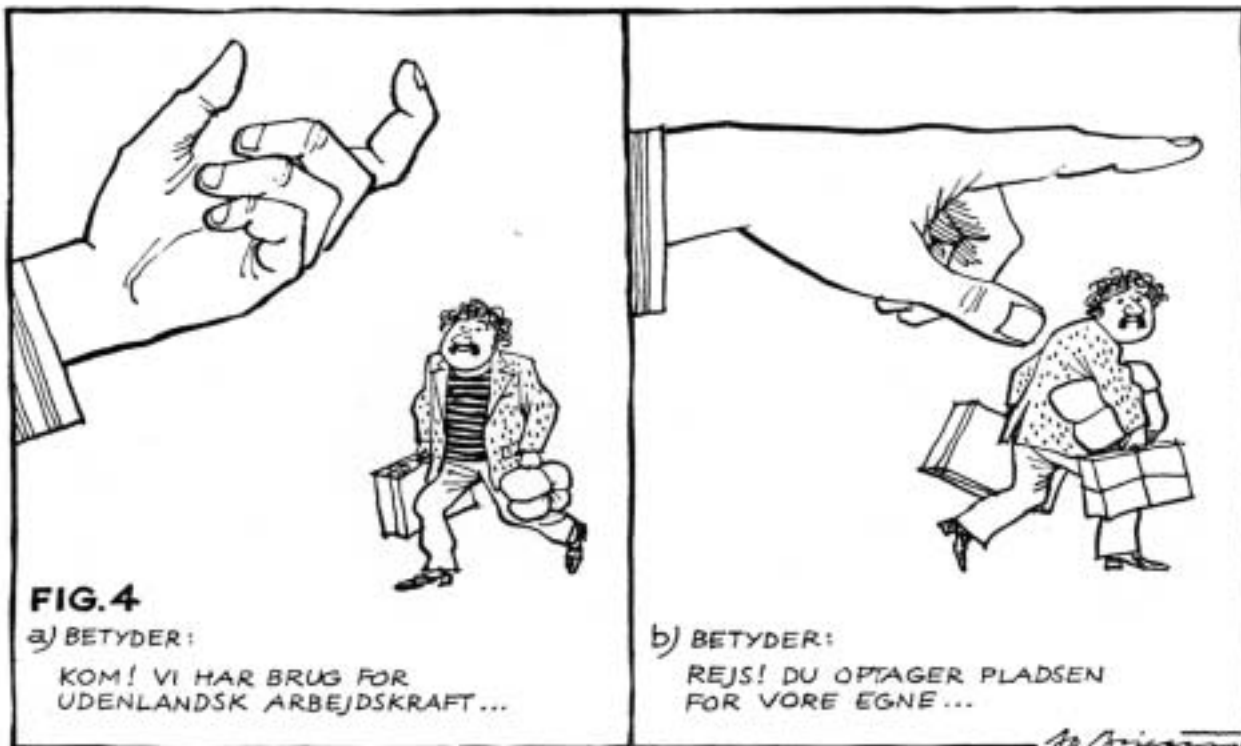
Páskalamb okkara er dripið. Gud náðaði okkum í hinum elskaða (Jesui), sum vit hava endurloysingina í við blóði hansara, fyrigiving syndanna. Ef. 1.6-7.

Eins og blóðið á durastavinum hjá Ísraelsfólki í Egyptalandi frelsti tey frá deyðseinglinum, soleiðis kann Kristi blóð frelsa teg frá Guds vreiði og dómi.

Játta tí syndirnar fyri Gudi og bið um fyrigiving. Tá upplivir tú størsta undur, ið henda kann, "at blóð Jesu, sonar hansara, reinsar teg frá allari synd" 1. Joh. 1,7

*Kvittað skuldabræv
Jesus til tín hevur;
um tú tekur av,
blóðið frelsu gevur;
einki annað kann
:/frelsa nakran mann:/*

Ms. 313

Henda tekning hjá Bo Bojesen stavar frá 1979. Skal hesin hugburður endurføðast í Føroyum í 2004?

BAADER

Vit hava eykalutir á
goymslu og útvega
teir, vit ikki hava.

Pf. Petur Larsen

Tlf: 44 41 74
Fax: 44 42 85

AGN

**sild
kúfiskur
makrelur
høgguslokkur**

hava dagligt samband um alt landið

P/F KAMBUR

**STRENDUR · telefon: 447720
ella 448095 · fax: 448744**

SENT VERÐUR VIÐ STRANDFERÐSLUNI

Autopilot til fiskere...

» www.furuno.dk

CREATING BLUE SOLUTIONS

NAVpilot-500/511

FURUNOs nye autopilotserie NAVpilot-500/511 bliver vanskelig at styre udenom, når du skal vælge autopilot næste gang.

Du har frit valg mellem NAVpilot-500 med stort display og den kompakte NAVpilot-511 med et mindre display - eller kombinationer af disse.

Kombinationen af avanceret software og FURUNOs overlegne teknik gør NAVpilot-500/511 til fremtidens autopilot.

En knivskarpe autopilot

NAVpilot-511 har 3,6" SILVER LCD display

NAVpilot-500 har 4,6" SILVER LCD display

Du kan også tilslutte

Op til 5 ekstra betjeningsenheder

SC-60/SC-120 3-akslet satellitkompas eller PG-500 headingsensor tilsluttes NAVpilot-500 processorenhed

FAP-6232 fjernbetjening

FURUNO er det sikre valg - valget er dit.

» Kontakt din lokale FURUNO forhandler

SP/IF CONTRIV JSP Ltd., Klaksvík
Tlf.: 455244 • E-mail: contrive@post.olivant.fo

RADIOBUDIN P/F, Runavík
Tlf.: 448000 • E-mail: radiobud@radiobud.fo

RADIOSERVICE Spf., Thorshavn
Tlf.: 312899 • E-mail: radio-s@post.olivant.fo

S.J. RADIO, Tveroyri
Tlf.: 372220 • E-mail: sjradio@post.olivant.fo

FURUNO DANMARK AS
PROFESSIONEL MARITIM ELEKTRONIK

www.furuno.dk

Nú kanst tú søkja um Stuðul til gransking, menning og nýskapan

Í ár eru økini "Matur" og "Fólkaheilsa" raðfest, soleiðis at verkætlanir innan hesi øki hava serligan fyrirun.

Stuðul verður latin:

- føroyskum granskarum og granskaralesandi
- gransking, menning og nýskapan á ella í tilknýti til føroyskar granskingarstovnar og vinnufyrirøkur
- gransking, menning og nýskapan, ið hava týðning í føroyskum høpi.

Stuðul verður latin til ymisk sløg av verkætlanum:

- smærri verkætlanir við styttri tíðarætlan
- post grad. ella post doc. verkætlanir, ið ganga um fleiri ár
- ph.d.-verkætlanir.

Tað er ein fyrirunur, at:

- verkætlanin fevnir um samstarv millum fleiri granskarar
- verkætlanin fevnir um samstarv millum granskarar, granskingar-umhvørvi og vinnuna
- umsøkjari fær stuðul aðrastaðni eisini.

Umsóknir skulu skrivast á serligt oyðublað, ið fæst á skrivstovu ráðsins og á heimasíðuni, www.gransking.fo.

Nærri frágreiðing um raðfestu økini og skrivlig vegleiðing fæst á somu stöðum.

Umsóknarfreist er:

1. september 2004, kl. 12.00

Hugsjón

Vit vilja

- at gransking í Føroyum skal vera á altjóða stigi
- birta upp undir menning og nýskapan
- leggja dent á øki, har vit hava tilfeingi at gera rannsóknir
- at fremsti førleiki og vitan um land og fólk skal finnast í Føroyum

Vit eru sannførd um

- at gransking, menning og nýskapan eru avgerandi liðir í at brynja okkum til avbjóðingarnar í einum heimi í stöðugari broyting

Vit ynskja

- dyggari grundarlag fyri avgerðum
- betri tillagingarførleika í altjóðageringini
- betri kunnleika til burðardyggja umsiting av náttúrutilfeingi
- størri virði í føroyskari framleiðslu og útflutningi
- hægri vitan og tilvitan um mentan og samfelag

Grundstøðið er

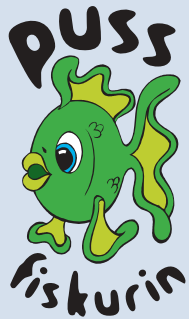
- at grundgransking er neyðug fyri at fáa til vegar vitan til gagn fyri samfelagið
- at nýtt gransking mennir vinnulív og samfelagstænastur
- at samstarv og samskipan eru fyrirteytir fyri nyttuvirði av gransking, menning og nýskapan

Granskingarráðið hevur tvey høvuðsarbeiðsøki

- at ráðgeva landsstýri og vinnu í granskingarpolitiskum spurningum.
- at umsita Granskingargrunnin, sum veitir figging til gransking, menning og nýskapan.

granskingarráðið
THE FAROESE RESEARCH COUNCIL

Granskingarráðið · Bryggjubakki 12 · Postrúm 259 · FO-110 Tórshavn
Tel 31 65 15 · Faks 35 31 01 · www.gransking.fo · gransking@gransking.fo

Kollfirðingurin fylti 50 ár, og vinirnir vildu arga hann, so teir samlaðu inn til eina geit. Á runða degnum fekk hann geitina saman við einum korti, har nøvnini á øllum gevarunum stóð á. Kollfirðingurin segði einki, men hugdi eftir kortinum og segði: "Og hetta er so ættartalvan??"

Millum vinir:

- Hví hevur tú so ofta konuna við tær á náttklubba?
- Tað er tí at tað er tað einasta staðið, ið er opið, tá hon einaferð er liðug at lata seg í.

Samband

Ein maður ringdi eina lýsing um samband til eitt tíðindablað:

- Vinarligur og kærleiksfullur maður søkir vituga kvinnu til gongutúrar í náttúruni og samrøður um lívið.
- Skal hon við leygardagin, spyr gentan á tíðindablaðnum.
- Ja, tað vóni eg, men tað mást tú ikki skriva.

Ein kvinna kom til ein politist á gøtuni og segði: - Tygum mugu hjálpa mær, tí ein maður eltir meg, eg haldi ikki at hann er rætt-siktaður.

Politisturin hugdi eitt sindur upp og niður eftir kvinnuni og segði turrsliga: - Nei, tað kann hann so sanniliga ikki vera.

Hvat fær man, um man parar eitt túsundbein og ein papageyk?
- Ein walkie talkie!

Tann 3. "Jupiter" komin

Tað var í 1966, at gøtumenn byrjaðu at satsa uppá nótaskip. Tá varð línubáturin "Finnur Fríði" umbygdur til nótaskip.

Síðan hevur tað gingið slag í slag. Í 1973 varð tann fyrsti "Jupiter" bygdur. Fyri einum 10 árum síðan varð hann avloystur av einum nýggjum "gomlum" Jupiter, og nú hava vit fingið tann 3. "Jupiter", sum skal avloysa tann, sum nú hevur verið. Harafturat eru í Gøtu í dag "Tróndur í Gøtu" og "Finnur Fríði", og merkir hetta, at í dag eru trý sera framkomin nótaskip í Gøtu, og geva tey nógv arbeiði og inntøkur til sóknina.

"Jupiter" er keyptur av P/F Driftin í Gøtu úr Skot-

landi. Skipið, sum er bygt í 1998, er 57,7 metrar langt, 12,5 metrar breitt og stingur 8 metrar. Maskinan er ein 7.300 HK Caterpillar, og skipið lastar 1.250 tons. Ætlandi ger gamli "Jupiter" ein túr afturat, og síðan verður hann avloystur av nýggja skipinum hjá felagnum.

Gamli "Jupiter" er á sölulista, og samráðingar eru í lötuni við eitt felag í Estlandi um sølu. Manningin á gamla "Jupiter" fer umborð á nýggja skipið. Emil Petersen úr Kollafirði verður skipari, og avloysarin verður Martin Petersen, ið býr á Kambsdali. Hann hevur búð í Namibia og er fluttur aftur til Føroya fyrri kortum.

Vit vóru umborð mána-

Nýggi "Jupiter" kom á Gøtu leygardagin 14. august kl. 14.00.

Mynd: Torleif Johannesen

dagin, tá skipið kom á Havnina. Skipið er sera snøgt við góðum umstøð-

um hjá manningini, og ynskja vit teimum góða eydnu við skipinum. Vit

hava tikið nakrar myndir umborð.

Sylverius Hansen er royndur fiskimaður. Her er hann saman við yngsta gestinum umborð, abba-dóttirini Sára. Ein slíkur gestur kann ikki merkja annað enn eydna.

Reiðarin Atli Hansen, tv, saman við kokkinum Hans Nesá.

Emil Petersen úr Kollafirði, sum er annar av skiparunum.

Birgir Petersen er meistari.

Fannhard Skordal er ein av teimum royndu og elstu umborð. Her saman við konuni Sølva og dóttirini Hardu..